Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 113	Łódź, Poniedziałek, 16 maja 1932 r.	צענטער יאהרגאנג	לאדז, מאנטאג, י׳ אייר תרצ״ב	№ 113

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פילהארמאניע=זאל

נארוטאוויטשא 20.

מארגען, דינסטאג, דעם 17. מאי ה. י. 8.30 אָוונט קומט פאָר א

גראנדיעזער קאנצערט

אויסגעפירט דורכ׳ן כאר פון לאדזער יוד. מוזיק=פעראיין

„שיר"

120 פערזאן

אין פראגראם: פראגמענטען פון היידנס אראטאריום

1) „מעשה בראשית"

2) קלאסישע מוזיק

3) יוד. פאלקס=לידער

סאליסטען:

ס. קראפיוניק (סאפראן)

ה. קארן (טענאר)

ס. לעוויטין (באס)

ביים קלאוויר: פרל. ל. ראקס

דירעקציע: פראפ. י. פיוווישיס

פראגראם

I טייל:

1) י. היידן: פראגמענטען פון אראטאריום „מעשה=בראשית"

א) № 10

ב) № 13

ג) № 26–27–28

ד) № 34

סאלא-פארצעט: פרל. ס. קראפיוניק (סאפראן)

ה. קארן (טענאר), ס. לעוויטין (באס).

2) ג. הענדל: פראגמענט פון אראטאריום „יציאת מצרים" (אז ישיר).

3) פ. מענדעלסאן: שדים-טאנץ פון „וואלפורגיס נאכט".

II טייל:

יודישע פאלקס=לידער

4) שטערענדל 5) בענקשאפט—טויבען פאלקס-לידער בעארבייט פון דיר. י. פיוווישיס.

6) ל. ליאוו: לולינקי.

7) ס. אלמאן: אונטער די גרינינקע ביימעלעך.

8) שיין מיידעלע 9) א ליבע שפילען פאלקס-לידער בעארבייט פון דיר. י. פיוווישיס.

10) מ. געלבארד: מיין נישט די וועלט איז א קרעטשמע – טעקסט פון י. ל. פרץ.

בילעטען פון 1 זל. ביז 3.50 צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע".

יאפּאנישער פּרעמיער דערמאָרדעט

5 באָמבעס אויף פערשידענע מלוכה-בנינים

גרויסע מהומה אין יאפּאַן

טאָקיאָ, 15 (ספ. טעל.)

היינט פארנאכט איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ בלוטיגער רעוואָלווער-אַטענטאט אויפ'ן יאפּאַנישען פּרעמיער-מיניסטער.

דער שיסער איז געווען אָנגעטאָן אין א מונדיר פון אַ מאַטראָס.

אין דערזעלבער צייט זענען אין דער שטאָט געוואָרפען געוואָרען 5 באָמבעס אויף דער געביידע פון דער יאפּאנישער מלוכה-באנק, אויף דער געביידע פון דער פּאָליציי-קאָמאנדע און אויף נאָך עטליכע מלוכה-געביידעס.

עס זענען דאָ 7 פערוואונדעטע. ס'רוב העכערע פּאָליציי-באַאַמטע.

טאָקיאָ, 15. (ספ. טעל.)

עס ווייזט זיך ארויס, אז דער אטענטעטער איז געשטאנען נעבען דעם הויז, וואו ס'וואוינט דער פּרעמיער, און ווען דער פּרעמיער האָט ארויסגעקוקט דורכ'ן פענסטער, האָט דער אטענטעטער געשאָסען.

טאָקיאָ, 15. (ספ. טעל.) שפּעט ביינאכט איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ מיטיילונג, אז דער יאפּאנישער פּרעמיער איז געשטאָרבען פון די קוילען, וועלכע האָבען איהם געטראָפען בשעת'ן אטענטאָט. דער אַטענטאט און די באָמבעס אויף די מלוכה-בנינים האָבען אין דער שטאָט ארויסגערופען א גוואלדיגע מהומה. מ'האלט אז מ'האָט דאָ צו טון מיט אנ'אָרגאַניזירטער פערשווערונג פון די מלחמה-נעגנער.

מוראַ'דיגער מאָרד אין וולאָצלאַוועק

וולאָצלאַוועק, 15 (טעלעפאָניש). אין וולאָצלאַוועק איז נעכטען ענטדעקט געוואָרען א מוראַ'דיגער, געהיימניספולער מאָרד-אַקט:

אין דער וואוינונג פון אַ געוויסען מארקאָווסקי אויף זדונסקי 8, נאָך דעם ווי מאַקאָווסקי גופא איז צוריקגעקומען פון דאַנציג, זענען געפונען געוואָרען די צופּערטעלטע קערפּערס פון זיין ווייב און טאָכטער.

דער קערפּער פון דער מארקאָווסקאַ, וואָס איז מוראַ'דיג צושטאָכעוועט געוואָרען, איז געווען צוגעהאַקט מיט האַקען צו דער פּאָדלאָגע; אויך איהר טאָכטערס קערפּער איז אינגאַנצען געווען צוהאַקט, און איינגעוויקעלטערהייט אין א פּערינע, געלעגען אין דער שאַפע.

די סיבה פונ'ם גרויזאמען פערברעכען איז דערווייל איינגעהילט אין געהיימניש.

רעוויזיעס ביי אוקראַינער סטודענטען אין לעמבערג

לעמבערג, 15 (טעלעפאָניש) די לעצטע דריי טעג האָט די פּאָליטישע פּאָליציי אין לעמבערג אדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין אוקראינישען אקאדעמישען הויז און אין די פּריוואַט-וואוינונגען פון א סך סטודענטען און סטודענטקעס.

די סיבות פון די רעוויזיעס און די רעזולטאטען זענען דערווייל אומבעקאנט.

אינטערנאַציאָנאַלער זשורנאַליסטען-קאָנגרעס אין רואַן

פּאַריז, 15 (ספּ. טעל.) אין די טעג פון 19 ביז 22. מאי ה. י. קומט פאָר אין רואַן דער אינטערנאַציאָנאַלער זשורנאַליסטען-קאָנגרעס.

א רעוויזיע פון דעם גאָרגאָלאָוו-פּראָצעס?

לעמבערג, 15 (טעלעפאָניש). פון לעמבערג איז מען מודיע, אַז וואַהרשיינליך וועט דער מלוכה-פּרעזידענט נישט בעשטעטיגען דעם טויט-אורטייל אויף דער גאָרגאָלאָוו, און אַז דער פּראָצעס וועט נאָך אַמאָל בעטראַכט ווערען ביי אַן אַנדער ריכטער-צוזאַמענשטעל.

א שוהל-שענדונג אין ענגלאַנד

כוליגאַנעס שענדען ספרי-תורות און דעמאָלירען די שוהל

לאָנדאָן, 15 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) אין שטעטעל לידס איז פערשוועכט געוואָרען א שוהל. ביז איצט נישט ענטדעקטע כוליגאנעס זענען ביינאכט אריין אין דער תלמוד-תורה, וואו ס'געפינט זיך אויך די שוהל, האָבען אויפגעריסען דעם ארון-הקודש, די ספרי תורות ארויסגעוואָרפען אויף דער ערד און זיי מחלל געווען. זיי האָבען אויך צוריסען חומשים און סידורים און צום סוף דעמאָלירט די שוהל. געגנב'עט איז גאָרנישט געוואָרען.

די שענדונג איז בעמערקט געוואָרען אין דער פריה, ווען די מתפּללים זענען געקומען דאווענען. די פּאָליציי פיהרט א שטרענגע אויספאָרשונג.

ווי מ'איז זיך משער, זענען די שענדער שילער פון א שכנות'דיגער שולע, וועלכע האָבען זיך אייביג ארומגעקריגט מיט די תלמודים פון דער תלמוד תורה.

די שענדונג האָט אויפ'ן ענגלישען יודענטום געמאכט א שווערען רושם.

די יודען זענען שולדיג אין דער שפּאַנישער רעוואָלוציע

אַזוי שרייבט א שפּאַנישע קאַטוילישע צייטונג

מאַדריד, 15 (יט"א טעלעגראַפיש) די איינפלוסרייכע קאַטוילישע צייטונג א. ב. צ. פיהרט זייט אַ לענגערע צייט אַנ'אַנטי-יודישע העצע. די צייטונג מאכט פעראַנטוואָרטליך די יודען אין אויסברוך פון דער שפּאַנישער רעוואָלוציע, און בעמיהט זיך צו בעווייזען, אַז די נייע קאָנסטיטוציע שטעהט אונטער דעם יודישען איינפלוס.

– די קעניגין איזאַבעלאַ – שרייבט די צייטונג, וואָס האָט ארויסגעטריבען די יודען פון שפּאַניען, האָט שוין דאן געזאָרגט וועגען שפּאַניען'ס איינהייט.

א נסיעה קיין ארץ-ישראל אויף ראָווערס

וואַרשאָ, 15 (טעלעפאָניש) היינט זענען אָפּגעפאָהרען קיין א"י אויף ראָווער'ס 10 מיטגלידער פון ספּאָרט-פערבאנד „הפּועל“ (פון די רעכטע פּועלי ציון.)“

פּוילען איז פערבעטען אויף דער לאָזאַנ'ער קאָנפערענץ

לאָנדאָן, 15 (ספּ. טעל.) דורך דער ענגלישער רעגירונג זענען פונאנדערגעשיקט געוואָרען איינלאַדונגען צו אלע גרויסע מלוכות און צו פּוילען, רומעניען, אונגארן, טשעכאָסלאָוואקיי, גריכענלאַנד, פּאָרטוגאַל, אויסטראַליען, קאנאדע, אירלאנד, דרום-אפריקע און אינדיען.

אויף בעזונדערע פּונקטען פון דער קאָנפערענץ זענען חוץ דעם פערבעטען: האָלאנד, שוועדען, שווייץ, און עסטרייך.

רעשטען

לאדז, נאַוואָמיעסקא 5

פראָנט, 2-טער שטאָק

פערשידענע קאַמגאַרנס, ביליצער, טאַמאַשאָווער און לאָדזער אויף אַנציגער און פּאַלטענס

ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען-שטאָפען אויף פּאַלטנס און קאָסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאָר

אין פּראָנט, II שטאָק

פּיעטריקאָווער 14

גערענק! אַז דעם 19-טען מאי הויבט זיך אָן די ציהונג פון דער 1-טער קלאַס

געדענק! אַז אַ גרויס גליק וואַרט אויף דיר

געדענק! אַז ביי דער לעצטער לאָטעריע איז אין מיין גליקליכער קאָלעקטור געפאַלען דאָס געווינס פון 30 000 זל. אויף נומער 89011

געדענק! קויפען זאָלסטו אַ לאָס נאָר אין דער גליקליכסטער קאָלעקטור פון

F. BRAJTSZTAJN

PIOTRKOWSKA 14

Tel. 142-47.

טעל. 142-47

142-47 טעל.

געדענק! מיין אַדרעס, אויב דו ווילסט פּטור ווערען פון דאגות

געדענק! אַז דער הויפּט-געווינס איז 1.000.000 זל.

געדענק! אַז פּאָר אַ קליינע סומע קענסטו רייך ווערען

געדענק! אַז יעדער צווייטער לאָס געווינט

געדענק! אַז דורך אונז זענען אַ סך מענשען גליקליך געוואָרען

געדענק! די צייט איז קורץ, אייל זאָפאָרט אין אונזער קאָלעקטור.

פּיעטריקאָווער 14

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל אונזערע פריינד

ה' איזאַק געלאַסעז און פרוי, צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זייער אונפערגעסליכער שוועסטער און שוועגערין

פּערל נ. ע.

זייט געטרייסט!

אלחנן מויפמאַן און פרוי.

GIMNAZJUM HUMANISTYCZNE MĘSKIE

J. KACENELSONA

ZAWADZKA 43, tel. 151-79.

דער ערשטער טערמין פון די עקזאַמענס פאַר נייע שילער דעם 25-טען מאי.

אין דער ערשטער אָנפאַנגס-קלאַס ווערען אָנגענומען שילער פון 5 און א האלב יאָהר.

די דירעקציע.

דער גן-ילדים (פרעבעל-שולע) אונטער דער לייטונג פון דער בעקאנטער פּעדאַגאָגין-שריפטשטעלערין ש. קאַצענעלזאָן-ריינשטיין, איז פערזעהען מיט די מאָדערנסטע שול-איינריכטונגען און ענטוויקלונגס-מעטאָדען. עס ווערען אָנגענומען קינדער (יונגלעך מיט מיידלעך) אין עלטער פון 4 ביז 6 יאָהר.

מיט אַנמעלדונגען אין קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום פון 9–2 מיטאָג און פון 5–7 אָוו.

3148

קאָלאָניאַל-הענדלער-פעראיין, לאָדז

שרודמיעסקאַ 20 (פריהער צעגעלניאַנאַ 15).

בעקאַנטמאַכונג.

היינט, מאָנטאָג, דעם 16 מאַי 1932, 5 אַ זייגער נאָכמ. און 6 אַ זייגער אָוונט ביי יעדער צאָהל אַנוועזענדע מיטגלידער קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל די

יעהרליכע אלגעמיינע פערזאַמלונג

פון די מיטגלידער מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג און וואַהלען פון אַ פּרעזידיום; 2) לעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער אַלגעמיינער פערזאַמלונג; 3) בעריכטען: a) פון דער טעטיגקייט, b) קאַסע, c) רעוויזיאָנס-קאָמיסיע; 4) בעשטעטיגונג פון בילאַנס פאַר 1931; 5) בודזשעט אויף 1932; 6) ווייטערדיגע טעטיגקייט; 7) וואַהלען: א) פערוואַלטונג, ב) רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, ג) שידס-געריכט; 8) פרייע פאָרשלאַגען.

מיט דרך ארץ די פערוואַלטונג.

בעמערקונג: שטימרעכט האָבען נאָר די מיטגלידער, וואָס האָבען רעגולירט דעם בייטראָג פאַר 1931.

3155

תלמוד-תורה דאָלטשטאַט, בזשינו 23.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז אי"ה זונטאָג, פ' בחקותי 22/5 קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאל די אלגעמיינע יעהרליכע פערזאַמלונג מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג פון דער זיצונג; 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידענט און 2 אסעסאָרען; 3) טעטיגקייטס-בעריכט; 4) קאַסע-בעריכט; 5) בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1932/3; 6) פרייע פאָרשלאַגען; 7) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און א רעוויזיאָנס-קאָמיסיע. — די פערזאַמלונג קומט פאָר זונטאָג 6 אַ זייגער נאָכמ. צום 1-טען טערמין און 14 טאָג שפּעטער, ד. ה. זונטאָג פ' נשא (5 יוני) 6 אַ זייגער נאָכמ. צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגליעדער. — מ'בעט זעהר יעדע מיטגליד, וואָס צאָהלט מיטגליד-געלט, אָדער ער האָט אַ ווינשע צו קומען צו דער גענעראַל-פערזאַמלונג, — בעזונדערע מאַכען מיר בעקאַנט, אַז מיר שרייבען איין קינדער אין ת"ת אין אלע מחלקות. — בעמערקונג: ספּעציעלע איינלאַדונגען ווערען נישט ארויסגעשיקט.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

3153

בעקאַנטמאַכונג.

דער פעראיין „לינת משמרים“ זשעלאַזנאַ 26

מאַכט בעקאַנט, אַז היינט, מאָנטאָג, ד. 16 מאי ד. י. פּונקט 5 נאָכמ. קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל

אנ'אָרגאַניזאַציאָנס-פערזאַמלונג

חברים סימפּאַטיקער ווערען געבעטען אין גרויסע מאַסען צו קומען.

מיט דרך ארץ די פערוואַלטונג.

אַנאָנסן אין פאָלקסבלאַט האָבן דעם גרעסטן ערפאָלג!

פארשע קלאנגען וועגען אינפלאציע

ווערען אפגעלייקנט דורך די רעגירונגס-קרייזען

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בעשלוס פון דער רעגירונג צו רעדוצירען די לוינען פון די בעאַמטע אויף 5 און 10 פראָצענט, ערקלערט מען פון די רעגירונגס-קרייזען, אַז אויף דעם וועג זאָל זיך די רעגירונג איינבעהאַלטען 100 מיליאָן זל.

ווייטער פערזיכערט מען פון די רעגירונגס-קרייזען, אַז עס זענען נישט אמת די קלאַנגען וועגען וועלכער ס'איז דעוויזען-בעגרענעצונג אָדער אַיבּ-פלאַציע.

די רעגירונג לייקענט אויך אָפּ די קלאַנגען, וואָס האָבען זיך פערשפרייט, אַז די רעגירונג האָט בדעה איינצופיהרען אין לאַנד אַנ'אַנדער'ע אינפלאַציע-וואַלוטע, און דער קורס פון וואַלוטע זאָל איינ-געהאַלטען ווערען בלויז פאַר אויסלאַנד.

צוזאמענפאהר פון דאקטוירים-פסיכיאטרען אין ביאליסטאק

ביאַליסטאָק, 15 (טעלעפאָניש) דאָ האָט זיך געעפענט אַ צוזאַמענפאָהר פון דאָקטוירים-פסיכיאַטאָרען פון גאַנץ פוילען.

אין דעם צוזאַמענפאָהר בעטייליגען זיך אַנ'ערך 150 פראָפעסאָרען און דאָקטוירים.

ס'קומט 2 פיינע מזל-טוב'ס...

לובלין, 15 (טעלעפאָניש) אַ געוויסע פייגע רייסנער האָט דאָ געבוירען אַ פערטלינג: צוויי יונגלעך און צוויי מיידלעך.

גלייכצייטיג האָט די פרוי פון אַ בעאַמטען אין פולאַוו, אַ געוויסע סטאַניסלאַווא פרושניעווסקא געבוירען אַ דרילינג — דריי מיידלעך.

דיביידע מוטערס מיט די קינדער זענען ב"ה געזונד און שטאַרק.

עס דעמאנסטרירען פאר... ביר

הונדערטער טויזענדער מענשען אין ניו-יארק

ניו-יאָרק, 15 (ספ. טעל.) אין אַלע גרעסערע אמעריקאנישע שטעט זענען שבת פאַר-מיטאָג פאָרגעקומען גרויסע „נאסע" דעמאָנסטראַציעס, מיט'ן צוועק צו בעווייזען דער רעגירונג, סאַרא גרויסע מאסען בירגער עס פערלאַנגען ביר, וואָס ענטהאַלט אַלקאָהאָל.

11 אינדוסטריע האָט זיך אויף דער 5 אַוועניו אין ניו-יאָרק פאָרמירט אַ פיל-הינדערט-טויזענד-קעפּיגע דעמאָנסטראַציע מיט'ן בירגערמייסטער וואָקער בראש. אויף דער דאָזיגער דעמאָנסטראַציע האָט מען געטראָגען פעהנער אין טראַנספּאַראַנטען, און הונדערטער אָרקעסטערס האָבען צוגעצויגען דעם ריזען-עולם. א סברא, אז אין דער דאָזיגער דעמאָנסטראַציע האָט נישט אויסגעפעהלט קיין איין ניו-יאָרקער דייטש.

מעמאריאל פון פאליטישע ארעסטירטע אין פוילען

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש). דער געריכטס-און פּראָקוראַטאָרען-מאַכט איז איבערגעגעבען געוואָרען א מעמאָריאַל, וואָס ענטהאַלט פּאָסטולאַטען פון פּאָליטישע אַרעסטירטע מיט פאָלגענדע פונקטען: 1) סקאַסירען די דאָפּעלטע קראַטען אין די גע-שפּרעך-צימערן; צוויי-שעה'דיגע שפּאַצירען גרופּען-ווייז, אָהן די קרימינאַל-פערברעכער; 3) אָפּשאַפען סתם-איזאָלאַציע; 4) צושטעלען צייטונגען און ביכער; 5) לאָזען בענוצען זיך מיט מכשירים פון טעגליכען געברויך און מיט שרייב-מאַטעריאַלען; 6) נישט אריינזעצען די אַרעסטירטע אין קעלערס; 7) נישט איבערצוטון זיי אין טורמע-מלבושים.

בלוטיגער איבערפאל אין א הייל

זשאנדארמען שיסען אין רעליגיעזע סעקטאנטען

בוקארעשט, 15 (ספ. טעל.) פאָריגע נאכט האָבען 5 זשאנדארמען ענטדעקט אין דער גמינע פעטרוניא (בעסאראביען) אַנ'אונטערערדישע הייל, וואו עס האָבען זיך יאָהרען-לאַנג צוזאמענ-געקומען די געהיימע אינאָצענטיסטען-סעקטע.

אין דער דאָזיגער הייל האָבען די זשאנ-דארמען געטראָפען אנ'ערך 100 פערזאָן מע-נער און פרויען, וועלכע האָבען ביים שיין פון פאקלען געפראווועט, נאקעטערהייט זייער גאָטעס-דינסט.

עס איז ענטשטאנען א סכסוך צווישען די זשאנדארמען און די סעקטאנטען, וועלכע האָבען נישט געוואָלט פערלאָזען די הייל און געזונגען ווייטער זייערע תפלות.

דאן האָבען די זשאנדארמען אָנגעהויבען אין זיי צו שיסען, און דער רעזולטאט איז געווען, אז 2 זענען דער'הרג'עט געוואָרען און 4 — שווער פערוואונדעט.

מיט דער הילף פון דער בעפעלקערונג זענען 20 סעקטאנטען ארעסטירט געוואָרען און די איב-ריגע האָבען זיך פערבעהאלטען אין הייל.

לויט די רייד פון די זשאנדארמען זאָלען זיך אין דער דאָזיגער הייל געפונען גרויסע אוצרות פון גאָלד מיט בריליאנטען.

אוועקגערויבט 50 טויזענד דאלאר אין א צוג

באמבעי, 15 (ספ. טעל.) אין בענגאליען איז געמאַכט געוואָרען אַנ'אַטענטאַט אויף אַ שנעל-צוג. דערביי זענען אַלע פּאסאַזשירען בערויבט גע-וואָרען. די קרבנות זענען דער עיקר סוחרים. בסך הכל איז צוגערויבט געוואָרען מזומן-געלד און ווערט זאַכען אויף אַנ'ערך פון 50 טויזענד דאלאר. איינער פון די באַהן-אַנגעשטעלטע, וועל-כער האָט געשטעלט אַ ווידערשטאַנד איז שווער פערוואונדעט געוואָרען.

די באַנדיטען זענען ענטלאָפען.

סאוויעט-רוסלאנד בארגט טערקיי 8 מיליאן דאלאר

ריגא, 15 (ספ. טעל.) סאָוויעט - רוסלאנד האָט געגעבען טערקיי א קרעדיט פון 8 מיליאָן דאָלאר, דער קרעדיט וועט רעאליזירט ווערען דורך צושטעלען טערקיי טעקסטיל-מאשינען.

טערקיי וועט אין פערלויף פון 15 יאָהר אָפּצאָהלען דעם חוב מיט פּראָצענט בעזונדערס מיט טערקישע רויה-שטאָפען.

בלוטיגער בונט פון ארעסטירטע קאמוניסטען אין גריכענלאנד

אטען, 15 (ספ. טעל.) אין דער טורמע סינגרו האָבען זיך צובונטעוועט 700 קאָמוניסטען.

די טורמע-וואַך האָט ארומגערינגעלט דעם בנין פון דער תפיסה און אָנגעהויבען צו שיסען אין די ארעסטאנטען, פון וועלכע 30 זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

דער קאמף מיט די ארעסטירטע דויערט.

היטלעריסטישע כוליגאנעס פערוואונדעט צוויי יודישע דאקטוירים

בערלין, 15. (יט"א טעלעגראמע).

פון האלבערשטאט איז מען מודיע, אז היט-לעריסטישע כוליגאַנעס זענען בעפאלען 2 יודישע דאָקטוירים און זיי שווער פערוואונדעט.

מאנדאטען-מאכט ערפילט נישט די הבטחות

ארטיקעל פון בעקאנטען פראנצויזישען ראדיקאל ראול בראנדאן וועגען ציוניזם

פּאַריז, (יט"א) דער בעקאַנטער פראַנצוי-זישער ראַדיקאַלער דעפּוטאַט און פּובליציסט ראול בראנדאַן האָט פערעפענטליכט אין דער צייטשריפט „לא דעמאָקראַטי פאסיפיק" אַ בעמערקענסווערטען אַרטיקעל א. נ. „ציוניזם".

„די מאנדאט-מאַכט, שרייבט ראול בראַנדאַן, שטערט אין ארץ-ישראל דער פערווירקליכונג פון די פאָרמעלע צוזאָגען, וואָס זענען געגעבען גע-וואָרען די יודען דורך אַלע פעלקער, וועלכע געהע-רען צום פעלקער-בונד, ווי אויך דורך די פער-אייניגטע שטאַטען. די מאַנדאַט-מאַכט מאַכט שטע-רונגען אויפ'ן וועג פון דעם עלטסטען פאָלק, וואָס שטרעבט זיך צוריקקעהרען אין לאַנד פון זיינע אָבות".

דעפּ. ראול בראנדאן האָט שוין פיל מאָל געגעבען בעווייזען פון זיין סימפּאַטיע פאַר'ן ציו-ניזם. לעצטענס איז דעפּ. בראנדאן אַרויסגעטרע-טען אויף אַ ציוניסטישער פערזאַמלונג אין פאַריז מיטן אַנטייל פון געו. פראַנצויזישען פרעמיער פּענלעווע און דעם נעגער-דעפּוטאַט קאנדאס.

דעפּ. בראנדאן, וועלכער האָט זיינערצייט בע-זוכט ארץ-ישראל, האָט מיט גרויס בעגייסטערונג גערעדט וועגען די יודישע דערגרייכונגען אין ארץ ישראל און וועגען דער וואונדערבאַרער ענטוויק-לונג פון תל-אביב אַלס אויסדרוק פון יודישען זשעני.

לעאן בלום'ס אנ'ערקלערונג

פּאַריז, 15 (ספ. טעל.) לעאָן בלום דער-קלערט אין „פּאָפּולער", אז קיינער דאַרף זיך נישט ריכטען אויפ'ן אינדיווידועלען אריינטרעטען פון א וואָסער נישט איז סאָציאַליסט אין הערריאָ'ס רעגירונג.

אָדער די גאַנצע פּארטיי וועט זיך דעצי-דירען אנטייל צו נעהמען אין דער רעגירונג, אָדער קיין איין מיטגליד נישט.

א קאנפערענץ וועגען דער נויט פון די מזרח-איירא-פעאישע יודען אין דייטשלאנד

בערלין, (יט"א) די פערבאַנדען פון די מזרח איירָאָפּעאישע יודען אין ריינלאַנד, ווסטפאַליען און דרום-מערב-דייטשלאַנד האָבען אויף דעם 15. און 16. מאַי 1932, צונויפגערופען אַ קאָנפערענץ קיין קעלן, כדי צו בעהאַנדלען די אומגעהויערע נויט, וואָס הערשט צווישען די אָסט-יודען אין דייטש-לאַנד צוליב דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס. אין די אויבען-אויסגערעכענטע געביטען וואוינט איצט די גרעסטע טייל פון מזרח-איירָאָפּעאישע יודען אין דייטשלאַנד, דער צוזאַמענפאָהר וועט רעפּרעזענטי-רען נישט ווינציגער ווי 30.000 אָסט-יודען.

אויף דעם צוזאַמענפאָהר וועט נאָך דער עפע-נונג ה' ב. פעט האַלטען אַ רעפעראַט „וועגען דער שטעלונג פון די אָסט-יודען אין די קהלות", און ד"ר טויבעס וועט רעפערירען וועגען דער רעטונגס-אַקציע געגען די פאָלגען פון ווירטשאַפט-ליכען קריזיס.

אין צווייטען טאָג פון צוזאַמענפאָהר וועט יוסף צוקער-הזאָלענדער האַלטען אַ רעפעראַט וועגען דער נויטווענדיגקייט אָרגאַניזאַציאָנעל צו פער-אייניגען אַלע מזרח-איירָאָפּעאישע יודען אין דייטש-לאַנד.

בילדער פון דער לוויה פון ערמארדעטען פראנצויזישען פרעזידענט

דער ענגלישער קרוינפרינץ (צווייטער לינקס) אין לוויה-צוג (X) דייטשער באטשאפטער פאן העש

דער טרויער-צוג אויף פּלאַס דע לאַ קאָנקאָרד

לאָדז, 16 מאַי 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 16 מאַי 1932

אַנ'ענדערונג פון קורס?

אין אַנ'אַרטיקעל א. נ.: „צי קומט ווירקליך אַנ'ענדערונג פון קורס?" שרייבט ד"ר י. טהאָן אין „נ. דז." אין צוזאַמענהאַנג מיט די קלאַנגען וועגען דער ענדערונג פון רעגירונגס-קורס און וועגען צוריקקעהר פון פראָפ. באַרטעל צו דער רעגירונג:

מאַרשאַל פּילסודסקי וואָלט אין פּוילען געקאָנט זיין דאָסזעלבע, וואָס, לאָמיר זאָגען, מוסאָליני אין איטאַליען. יאָ, אָבער אין דעם פאַל וואָלט ער זיך געמוזט אָנערקענען קודם כל צו דעם פּערזענליכען רעזשים און נישט אייגהאַלטען דעם שיין פון פּאַרלאַמענטאַריזם, איגאַיינעם מיט דעם גאַנצען קאָנסטיטוציאָנעלען מעכאַניזם, וועלכער פונקציאָנירט פּרעציז ווי אַנ'אָמעגאַ-זייגער. דאָס איז איינס, און דאָס צווייטע איז נאָך וויכטיגער. דער פּערזענליכער רעזשים מוז פּערזענליך אויסגעפיהרט ווערען און נישט דורך אַנ'אונגעהויערער צאָהל פּראָקורענטען, אַזוי טוט מוסאָליני. ער זיצט שטענדיג אין רוים, קוקט אומעטום צו און לאָזט נישט דורך קיין זאַך, וואָס ער זאָל אַליין נישט דעצידירען און נישט ערלעדיגען. דאָס הייסט: עס רעגירט דער פּערזענליכער אויטאָריטעט. ביי אונז איז עס נישט אַזוי. דער מאַרשאַל פערלאָזט אָפט אויף א לאַנגע צייט דאָס לאַנד און ווען ער איז אין לאַנד, הערען מיר שטענדיג, אַז ער אינטערעסירט זיך אויסשליסליך מיט מיליטערישע פראַגען און מיט דער אויסערליכער פּאָליטיק. פאַר פיל פראַגען פון ערשטראַנגיגער בעדייטונג האָט ער נישט קיין פערשטענדניש אָדער קיין אינטערעס. יעדענפאַלס פאַלען נישט זיינע בעשלוסען, נאָר פון זיינע פּראָקורענטען. און דאָס, פערשטעהט זיך, האָט נישט דעם נויטיגען אויטאָריטעט.

דערפאַר איז זעהר פערשפּרייט די נויטווענדיגקייט צו קאָנסאָלידירען די געזעלשאַפט לכל הפחות ביז עס וועט קומען צו אַ בעדייטענדער מעהרהייט, ביז עס וועלען אַרומגענומען ווערען אַלע מלוכה'שע עלעמענטען, וועלכע וואַרפען נישט אַריין אין דער געזעלשאַפט קיין פאַקלען פון שנאה, וועלכע צינדען די געזעלשאַפט נישט אונטער. אין דאָזיגען זין הערשט אומעטום א בעגעהר נאָך אַנ'ענדערונג פון קורס.

דערפון האָבען זיך מסתם גענומען די קאָנפערענצען פון די געוועזענע פּרעמיערען, מיט וועלכע מען האָט געוואָלט איינשטעלען א נייע ליניע, א מעהר איינפאַכע און מעהר פערשטענדליכע פאַר דער געזעלשאַפט. עס איז בכלל נישט גויטיג די אַרגומענטאַציע, אַז די ווענדונג פון פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט אויף לינקס האָט געמאַכט נויטיג אַזאַ ווענדונג אויך אין פּוילען. דער פראַנצויזישער פּאַרלאַמענט איז ביז איצט אויך נישט געווען זעהר פרעהליך צו אונזערען און האָט איהם קיין אויסערגעוועהנליכע סימפּאַטיעס נישט אַרויסגעוויזען. עס וואָלט שוין געווען די העכסטע מדרגה פון הכנעה, ווען מיר וואָלטען געדאַרפט אָהן אויפהער נאָכמאַכען אַנדערע און ענדערען די ריכטונג לויט דעם ווינט, וואָס האָט געטון א בלאָז. אַזאַ הכנעה האָט נאָך קיינעם קיין רוהם נישט געבראַכט און קיין שום נוצען נישט.

גיכער איז אַליין פון זיך אויפגעשוואומען דער געדאַנק, אַז עס איז די העכסטע צייט צו מאַכען אַנ'אַנדער פּראָבע. מיר לעבען דאָך אין אַ צייט, ווען אינערליכע שווערע שטרייטען זענען דאָפּעלט געפעהרליך. מען מוז דעריבער שטרעבען צו קאָנצענטראַציע. און זייט יאָהרען איז שוין ה' באַרטעל בעקאַנט דערפון, אַז אויף וויפיל דאָס איז מעגליך, מיידט ער אויס קאָנפליקטען, אַז ער זוכט גיכער פערשטענדיגונג מיט דעם געגנער, איידער אַנ'אויסשפּיל אויף טויט און לעבען. דערפאַר טאַקע האָט מען זיך פון שלאָס געווענדעט צום ה' באַרטעל און געטון איז [illegible] געוואָרען אין אַזאַ טעמפּאָ, אַז ס'איז בעוואָרען קלאָר, ווי [illegible] עס איז דאָרט צו ענדערען [illegible] קורס. נאַטירליך איז דאָס אַלץ געטון געוואָרען לויט אונזערע נייעסטע מעטאָדען אין [illegible] מוראדיגער קאָנספּיראַציע, וואָס ברענגט אַריין אין גאַנצען אויסערסט וויכטיגען ענין גיכער אַ נאָטע פון פּרעהליכקייט איידער פון טראַגיזם. בעזונדערס דער באַרטעל אַליין איז אָפט געווען אונבעמערקבאַר, הגם ער אַליין האָט אַלצדינג גוט בעזעהען. פון דער צווייטער זייט האָבען נישט זעהר איבערצייגענד געקלינגען די בעדינגונגען, וועלכע באַרטעל זאָל פאָרמירט האָבען געשטעלט סיי בנוגע דעם נייעם טיטעל קאַנצלער, סיי בנוגע דער פרייהייט פינאַנדערצולאָזען דעם איצטיגען סיים. דאָס זענען זעהר נישט קיין וואַהרשיינליכע זאַכען. אויב עס איז אמת, אז

באַרטעל האָט זיך געוואָלט אונטערנעהמען צו סאַנירען די פערהעלטנישען. אָבער דאָס זענען קליינגקייטען. די הויפּט און פּרינציפּיעלע זייט פון דער פראַגע איז, צי דער דעצידירענדער פאַקטאָר, ד. ה. מאַרשאַל פּילסודסקי איז מסכים אויפ'ן דאָזיגען עקספּערימענט, צי ער אַנערקענט אויך די נויטווענדיגקייט צו ענדערען דעם קורס ווייל וועגען איין זאַך איז נישטאָ קיין ספק: געגען זיין ווילען אָדער אָהן זיין בפירושער איינשטימונג וועט אַזאַ שריט נישט געמאַכט ווערען.

און ווען מ'איז צוגעקומען צום דאָזיגען גרויסען פראַגע-צייכען, דאַן האָט אויפגעהערט די געשיכטע און עס האָט זיך אָנגעהויבען די פּליאָטקע. דאָ הערט אויף יעטוועדע זיכערקייט. דעסטאָ שטאַרקער הויבט אָן צו הוליען די פאַנטאַזיע:

געווען אין בעלוועדער, נישט געווען. ער וועט זיין, ער וועט נישט זיין. דער רעזולטאַט איז ווי ביז איצט: אַלץ ווערט אָפּגעלעגט. ביז הערבסט, אָדער אפשר גאָר אויף אַנ'אונבעשטימטע צייט און א שאַד, וואָס עס האָט אַזוי פּאַסירט. די קאָמבינאַציע מיט הער באַרטעל איז דאָך געווען אַנ'אויסוועג פון דער בלינדער גאַס און אין דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג האָט זי געקאָנט ברענגען צו אַנ'אונבעדינגטער ענדערונג פון קורס.

אויב אָבער ס'איז אַזוי געשעהן, דאַן שטעלט זיך די פראַגע:

וואָס איז די שטרעבונג אין די מאַסגעבענדע ספערען? צי שטרעבט מען ווירקליך צו ענדערען דעם קורס?

די מיליטערישע קראַפט פון די סאָוויעטען

שטעלט זיך פאַר געוואַלדיג אימפּאָזאַנט

אין דער אויסלענדישער פּרעסע געפינען מיר נאָך אַלץ אַרטיקלען און בעשרייבונגען פון גרויסען ערשטען-מאַי-פּאַראַד, וואָס איז פאָרגעקומען אין מאָסקווע. דער פּאַראַד האָט אויף די אַנוועזענדע פאָרשטעהער פון די אויסלענדישע מלוכות געמאַכט א ריזיגען איינדרוק, ווייל, ווי עס זענען אַלע מודה, האָט ער בעוויזען, אַז די מיליטערישע קראַפט פון די סאָוויעטען איז אונגעהויער געשטיגען.

ווי עס בעשרייבט דער קאָרעספּאָנדענט פון „בערלינער טאַגעבלאַט", האָט מען אין משך פון קנאַפּע דריי שעה נישט געזעהן פאַרבייגעהן אין צוג עפּעס אַנדערש ווי מיליטער. עס זענען פאַרביי אַנ'ערך זעכציג טויזענד זעלנער אין אַזא אָרדנונג און אַזוי אויסטרענירט, וואָס דאָס האָט מען נישט געזעהן בעת די קייזערליכע פּאַראַדען אין פּרייסען. און דאָס איז דאָך געווען בלויז א קליינער טייל פון דער רויטער אַרמעי, בלויז דער גאַרניזאָן פון מאָסקווע. בעזונדערס פיל איז געווען פיעכאָטע מיט א קאָלאָסאַלער צאָהל פּולעמיאָטען.

דאַן זענען געגאַנגען די פרויען-באַטאַליאָנען אין מונדירען פון כל ערליי קאָלירען. זיי זענען בעגלייט געוואָרען מיט שטורמישע אָוואַציעס. נאָך די פרויען-אָפּטיילונגען זענען געגאַנגען אַרבייטער-אָפּטיילונגען בעוואָפענט פונקט אַזוי ווי די זעלנער, נאָר אין ציווילער קליידונג. די סאָוויעטען ווילען דערמיט אונטערשטרייכען, אַז דער אַרבייטער-קלאַס איז בעוואָפענט געגען דער קאָנטר-רעוואָלוציע. נאָך די אַרבייטער-אָפּטיילונגען איז געקומען קאַוואַלעריע, וועלכע איז פאַרביי איבער'ן פּלאַץ אין גאַלאָפּ אויף פּרעכטיגע פערד.

און דאַן ערשט האָט זיך אָנגעהויבען דאָס וויכטיגסטע: די דעפילאַדע פון די טעכנישע אָפּטיילונגען. דאָ איז דאָס לעצטע וואָרט פון דער קריגס-טעכניק. דאָס איז געווען אַנ'אויסערגעוועהנליך וויכטיגער מאַטעריאַל פאַר די מיליטערישע אַטאַשעען פון די אויסלענדישע מלוכות, פאַר די פראַנצויזען, יאַפּאַנער, איטאַליענער, פּאָלאַקען און דייטשען, וועלכע זענען געשטאַנען נעבען קריגס-קאָמיסאַר וואָראָשילאָוו'ן.

עס זענען פאַריבער שווערע פּולעמיאָטען, פעלד-הויביצעס, שווערע מאַרטירען, פייער-וואַרפערס, פעלד-האַרמאַטען, שווערע אַרטילעריע איז געגאַנגען אין גאַנצע שרענגעס. בעוועגט האָט זיך די אַרטילעריע מיט דער הילף פון פערד, לאַסט-אויטאָס און געפאַנצערטע אויטאָס. דאַן זענען פאַריבער טאַנקען, טאַנקען, טאַנקען, אָהן א שיעור טאַנקען, גרויסע און קליינע, לייכטע און שווערע. דער עולם האָט פון בעגייסטערונג אַפּלאָדירט און געשריגען הורא.

עס איז פאַריבער אַ לאַנגע רייה פון שווערע פּראַזשעקטאָרען. אויטאָס מיט ראַדיאָ-סטאַציעס האַרמאַטען אויף אַראָפּצושלאָגען עראָפּלאַנען און ווידער אַרטילעריע אָהן אַ סוף.

אָבער פּלוצים האָט זיך דערהערט, א גערויש פון דער לופטען. דאָס האָט זיך בעוויזען דער רויטער לופט-פלאָט. דער פּאַראַד האָט זיך איינגאַנצען איבערגעטראָגען אין דער לופט אַריין.

עס האָבען זיך בעוויזען איינע נאָך דער אַנדערער עסקאַדריליעס פון עראָפּלאַנען, בילדענדיג אַ גאַנצע נעץ. אין אַ ווייל אַרום האָבען שוין איבער דעם רויטען פּלאַץ געשוועבט 150 עראָפּלאַנען. שווערע פיר-מאָטאָרדיגע גיגאַנטען, דריימאָטאָרדיגע, מיטעלע און קליינע טיפּען. עס ווערט ממש פינסטער איבערן פּלאַץ, אַזוי פיל עראָפּלאַנען בעדעקען דעם הימעל. אין פּאַראַד האָבען זיך בעטייליגט ביז דריי הונדערט עראָפּלאַנען.

די צושויער זענען איבעראַשט: קיינער האָט נישט ערוואַרט אַזאַ ריזיגע און אימפּאָזאַנטע צאָהל פון לופט-מאַשינען. אַלעמען האָט אַרומגענומען דאָס געפיהל, אַז דאָ קומט פאַר נישט קיין מיליטערישער פּאַראַד, אַז דאָס איז נישט קיין געוועהנליכער פאָלקס-פעסט, אַז דאָס איז אַ גרויסע פּאָליטישע דעמאָנסטראַציע.

פּעראייניגטע שטאַטען פון אייראָפּע

דער פיהרענדער פראַנצויזישער מלוכה-מאַן העריאָ איז אַ הייסער אַנהענגער פון דער אידעי

העריאָ, דער פיהרער פון די ראַדיקאַלען אין פראַנקרייך, וועלכע האָבען אָפּגעהאַלטען דעם גרויסען זיג ביי די איצטיגע וואַהלען, דער געוו. פּרעמיער און קינפטיגער מיניסטער-פּרעזידענט, וועלכער וועט זיכער שפּילען אַ גרויסע ראָלע אין דער פּאָליטיק פון פראַנקרייך און פון אייראָפּע, האָט אין עטליכע אויסלענדישע בלעטער פּעראָפענטליכט אַנ'אַרטיקעל, אין וועלכען ער זאָגט זיך אַרויס אַלס הייסער אַנהענגער פון דער פּאַן-אייראָפּע-אידעע. העריאָ שרייבט:

א פערשטענדיגונג איז א דרינגענדע נויטווענדיגקייט. איך גלויב אויך ווייטע טיף אין דער מעגליכקייט צו שאַפען פּעראייניגטע שטאַטען פון אייראָפּע. אויב עס איז געווען מעגליך צו שאַפען פּעראייניגטע שטאַטען פון צפון-אַמעריקע, איז פונקט אַזוי קאָן מען זיך פאָרשטעלען די ענטשטעהונג פון אייראָפּעאישע פּעראייניגטע שטאַטען, נאַטירליך מוזען אַזעלכע שטאַטען זיין ווי געהעריג צוגעפאַסט צו דער ווירקליכקייט. איך בין ווייט צו גלויבען, אַז די אייראָפּעאישע מלוכות זאָלען זיך קאָנען איינגאָרדנען אינאיינעם לויט'ן מוסטער פון אַמעריקע, אָדער אַזוי ווי די דייטשע צאָל-אוניע, אָדער די איטאַליענישע אוניע. אין די דאָזיגע פאַלען איז דער געמיינזאַמער יסוד פאַר דער פּעראייניגונג געווען דיזעלבע שפּראַך און דיזעלבע היסטאָרישע טראַדיציע. אויך די שווייץ קאָן נישט גענומען ווערען אַלס ביישפּיל. עס זענען פאַריבער דרייהונדערט יאָהר פון זינט עס זענען געשאַפען געוואָרען די שווייצאַרישע קאַנטאָנען-פּעראייניגונג ביז צום וועסטפאַלער שלום, ווען די שווייץ איז אַנערקענט געוואָרען פאַר אַנ'אייראָפּעאישע מלוכה.

אייראָפּע נויטיגט זיך אין גיכער הילף, זי קאָן נישט וואַרטען קיין יאָהרען. וועגען יאָהרהונדערטער איז שוין נישטאָ, וואָס צו רעדען. מען זאָגט, אַז די פּעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקע וואָלטען אַרויסגעטראָטען געגען אַזאַ פּעראייניגונג פון די אייראָפּעאישע מלוכות, אַז זיי וואָלטען דאָס געקאָנט טון, ווייל גאַנץ אייראָפּע איז שולדיג אַמעריקע געלד. אויך רוסלאַנד וואָלט נישט געקאָנט אויסגעשלאָסען ווערען פון דער פּעדעראַציע פון די אייראָפּעאישע מלוכות. אָבער ווי אַזוי קאָן מען איינשליסען רוסלאַנד מיט איהר מלוכה'יש געזעלשאַפטליכער אָרגאַניזאַציע אין א פּעדעראַציע פון בורזשואזע מלוכות? די דאָזיגע פּראָבלעמען ווערען געלעזט אַליין פון זיך. קיינער אין אַמעריקע זעהט נישט אין די פּעראייניגטע שטאַטען פון אייראָפּע קיין אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל קאָנען זיין געווענדט געגען די פּעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקע. גרויסע פּאָליטיקער, ווי קעלאָג, האָבען פיל מאָל פעסטגעשטעלט, אַז די פּעראייניגטע שטאַטען וואָלטען זיך גאָר געפרייט, ווען די בעציהונגען אין אייראָפּע וואָלטען זיך סטאַביליזירט דורך שאַפען אַנ'אייראָפּעאישע אוניע.

די ענטוויקלונג פון דער באָלשעוויסטישער רעוואָלוציע, שרייבט ווייטער העריאָ, וואָס געהן אין דע זעלבער ריכטונג, וואָס די ענטוויקלונג פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע מיט הונדערט יאָהר צוריק. די סאָוויעטען וועלען זיין געצוואונגען אין דער צוקונפט צוריקצושטעלען דאָס פּריוואַטע אייגענטום.

דער באָלשעוויזם וועט נישט דערשטיקט ווערען דורך אַנ'אַקט פון געוואַלט, ער וועט שטאַרבען מיט אַ נאַטירליכען טויט. אויב ווידער דאָס וועט נישט געשעהן, איז נישטאָ קיין מניעה, אַז רוסלאַנד זאָל זיך ווידער פּעראייניגען מיט אייראָפּע. אין דער דאָזיגער אוניע וועלען אַלע מלוכות איינהאַלטען זייער פולשטענדיגע סובערעניטעט. בלויז אין איין ריכטונג וועלען זיי זיין געבונדען: דורך דער אויפגאַבע מיטצואַרבייטען מיט אַלע לענדער פון אייראָפּע אויפ'ן ווירטשאַפטליכען געביט.

גאָרגולאָוו איז אַ קאָמוניסט אָדער נישט?

מאַלאָטאָוו טרייסעלט זיך אָפּ פון דעם מאָרד — פערשאַרפט די פרעמדען-פאַרשריפטען אין פראַנקרייך

פּאַריז, 14 (ספּ. טעל.) די רוסישע עמיגראַנטישע צייטונג „פּאָסליעדניאַ נאָוואָסטי" מעלדעט וועגען א סענסאַציאָנעלע ערקלערונג, וועלכע ס'האָט אָפּגעגעבען דער זוהן פון טשעכישען פּרעזידענט, מאַסאַריק, וועלכער איז גלייכצייטיג טשעכישער געזאַנדטער אין ענגלאַנד.

מאַסאַריק האָט ערקלערט, אַז די פּראַגער פּאָליציי בעזיצט אויטענטישע דאָקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט, אַז דער מערדער פון פּרעזידענט דומער — גאָרגולאָוו איז א מיטגליד פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין רוסלאַנד.

אין פערלויף פון די לעצטע 2 יאָהר, האָט גאָרגולאָוו 2 מאָל געוואָלט זיין אין רוסלאַנד.

ריגאַ, 14 (ספּ. טעל.) דער סאָוויעטישער פּרעמיער מאָלאָטאָוו האָט אין אַ רעדע פייערליך ערקלערט, אַז די סאָוויעטען האָבען קיין שום שייכות נישט מיט דעם מאָרד פון פראַנצויזישען פּרעזידענט דומער.

פּאַריז, 14 (ספּ. טעל.) ס'איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ אין וועלכער ס'האָבען אָנטייל גענומען דער פּרעמיער טאַרדיע, אינערן-מיניסטער, יוסטיץ-מיניסטער און שעף פון דער פּאָליציי-פּרעפעקטור. אויף דער קאָנפערענץ זענען אַרום גערעדט געוואָרען די פראַגען וועגען פערשאַרפען די פאַרשריפטען פאַר אויסלענדער, וואָס וואוינען אין פראַנקרייך ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו פערגרעסערן די אויפזיכט איבער די פרעמדע, בעשווערען זיי צו אַרבייטען אין לאַנד און געגוי' האָבען די אויפזיכט איבער די פרעמדע אָרגאַניזאַציעס.

וועגען דייטש-פּוילישען דערנעהנטערונג

וועט מען רעדען אויף דער לאָזאַנער קאָנפערענץ

בערלין, 14 (ספּ. טעל.) די דייטשע פּרעסע בעשעפטיגט זיך שטאַרק מיט די פראַגען וואָס זאָלען בעטראַכט ווערען אויף דער לאָזאַנער קאָנפערענץ, לויט די דאָזיגע ידיעה ווערט בעטראַכט די מעגליכקייט צו אַנערקענען די דייטשען א הלוואה פון 2 און א האַלב מיליאַרד מאַרק.

ווייטער ווערט בעטראַכט די פראַגע וועגען א הלוואה פאַר די דונאַי-מלוכות בתנאי, אַז זיי וועלען זיך אָפּזאָגען פון דער צאָל-אוניע.

אין לאָזאַן זאָלען אויך אַרומגערעדט ווערען די פּויליש-דייטשע בעציהונגען. ס'זאָל אַרקומען א דיסקוסיע וועגען א צאָל-דערנעהנטערונג צווישען פּוילען און דייטשלאַנד.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג ו 16 אייר תרצ"ב	מאי זון-אויפגאנג 3.45 זון-אונטערגאנג 7.12

א „קאוואל" פון א מיטגליד פון דער גאלדענער יוגענד

ווי אזוי זיי האבען מיאוס אפגענארט א טענצערין פון א היגען קאבארעט

די לאָדזשער גאָלדענע יוגענד, די שמענדרי-קעס מיט די אויסגעהוילטע קעפּ, ווייסען שוין נישט וואָס צו טון פאַר וואוילטאָג, אָדער פאַר חוצפּה, אָט דערצעהלט מען אַן׳אויטענטישע געשיכטע, וואָס האָט פאַריגע וואָך פּאַסירט מיט א טענצערין פון איינעם פון די היגע קאַבאַרעטען.

די דאָזיגע טענצערין פ. ר. טרעט ערשט אַרויס אין לאָדז דעם ערשטען חודש, אין קאַבאַרעט קומען אריין עטליכע בחורים פון דער לאָדזער אוֹיוו-גערויסנער, גאָלדענער יוגענד! אָט איז איינעם פון די דאָזיגע פערזענליכקייטען שטאַרק געפעלען געוואָ-רען די טענצערין פ. ר. ער האָט זיך אָנגעהויבען צוצושטעלען צו איהר, מיט איהר צו אונטערהאַנד-לען און לסוף איז ער פערטיג געוואָרען מיט דער טענצערין, אז פאַר דער בעקאַנטשאַפט זאָל דער בחור איהר קויפען 10 מעטער זייד אויף א קלייד וואָס זי דאַרף צו איהר נאָהענטסטען אַרויסטריט.

דער בחור האָט מסכים געווען און געקויפט די 10 מעטער זייד. ער האָט נאָך דער דאָזיגער מתנה זעהר גוט פערברענגט מיט דער טענצערין. אָבער דאַן האָט דער בחור ערקלערט זיין געליבטע, אז ער וואָלט געוואָלט, אז די „בעקאַנטשאַפט" זאָל ווייטער אָנהאַלטען, און כדי צו ווייזען, אז ער וויל גאָרנישט אומזיסט, האָט דער בחור פאָרגעלעגט דער טענצערין, אז ער וואָלט געווען גליקליך, ווען זי וואָלט ערלויבט, אז ער זאָל איהר צושיקען א שניידערין, וועלכע וועט איהר אויפנעהען דאָס זיי-דענע קלייד, פערשטעהט זיך פאַר זיין געלד.

די טענצערין איז אויך געווען גליקליך, וואָס זי וועט האָבען אַן׳אויפגענעהט קלייד און זי האָט מסכים געווען, דעם זעלבען טאָג איז צו דער טענ-צערין אין האָטעל געקומען א שניידערין, זיך פּאָר-רופען אויף דעם יונגערמאַן און גענומען די מאָס אויף דעם קלייד, ביידע פרויען האָבען זיך אפגע-רעדט ווי אזוי דאָס קלייד זאָל געמאַכט ווערען און די שניידערין האָט מיטגענומען די סחורה.

איצט איז געגוג צו דערצעהלען, אז די שניידערין איז קיין שניידערין נישט געווען, נאָר אַן׳אונטערגעשיקט מיידעל דורך דעם דאָן-זשואַן, וועלכער האָט אזוי-ארום ביי דער טענצערין אויס-גענאַרט צוריק די 10 מעטער זייד, וואָס ער האָט געהאַט געקויפט דער טענצערין פאַר דער בעקאַנט-שאַפט.

3 און א האלב מיליאן זלאטיס שטראף

האט בעצאהלט די טאמאשאווער פאבריק פון קינסטליכע זייד

אין מערץ 1931 איז אין דער טאָמאַשאָווער פאַבריק פון קונסט-זייד ענטדעקט געוואָרען א גרוי-סע שפּירט-אַפּאַראַט. די מיסברויכען זענען דעמאָלט ענטדעקט געוואָרען דורך רעדוקצירטע בעאַמטע פון דער דאָזיגער פאַבריק.

צוליב א מסירה האָט די דירעקציע פון ספּירט מאָנאָפּאָל אדורכגעפיהרט א גענויע אויספאָרשונג, וועלכע האָט פעסטגעשטעלט, אז די פאַבריק האָט גענומען שפּירט פון דעם אקציז-רעזערוואר וואָס איז געשטאַנען אויפ׳ן באָדען פון דער פאַבריק און האָט דאָס פערנוצט נישט אויסצואַרבייטען קונסט-זייד, נאָר אויף פאַליטור.

די מיסברויכען זענען בעשטאַנען אין דעם, וואָס אויף אויסצואַרבייטען זייד און מערסעריזירען בוימוואָל האָט די פאַבריק בעקומען ספּירט צו 70 גראָשען א ליטער, בעת אין האַנדעל האָט דערזעל-בער שפּירט געקאָסט 11 זלאָטיס א ליטער.

די אויספאָרשונג אין דער דאָזיגער פּראָגע איז פערענדיגט געוואָרען און דער מלוכה-מאָנאָפּאָל האָט אַרויפגעלעגט אויף דער טאָמאַשאָווער פאַבריק 3 און א האַלב מיליאָן זלאָטיס שטראָף. די פאַבריק האָט פאַריגע וואָך די דאָזיגע סומע איינגעצאָהלט.

אלגעמיינע יעהרליכע פערזאמלונג פון קליינ-הענדלער-באנק (אגראדאווא 2)

אין „הזמיר"-זאַל איז נעכטען פאָרגעקומען די אַלגעמיינע יעהרליכע פערזאַמלונג פון דער קליינ-הענדלער-באַנק (אַגראַדאָוואַ 2).

געעפענט די פערזאַמלונג, האָט פּרעזעס לייבוש ראָזענבערג. פאָרזיצער איז געווען י. ב. לעוו-קאָוויטש. דעם בילאַנס האָט רעפערירט דער פּערוו. פּרעזעס ה׳ ווינער, דעם טעטיגקייטס-בעריכט, האָט אָפּגעגעבען פּרעזעס ראָזענבערג. דער בודזשעט איז אָנגענומען געוואָרען.

די ערגענצונגס-וואַהלען האָבען געגעבען פאָל-גענדע רעזולטאַט:

אין ראַט, זענען אויפ׳ן אָרט פון די אויסגע-לאָסענע געוועהלט געוואָרען די ה״ה: מ. בענ-דעל. מ. באָרענשטיין, ב. גאָלדבערג, קאַנדידאַט — א. ראָזענפעלד.

אין דער פערוואַלטונג — ח.־ מ. ווינער. אויספיהרליכער בעריכט פון דער פערזאַמלונג — מאָרגען.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער געזעלשאפט

צו העלפען קימפעטארינס און זויג-קינדער (טארגאווא 13)

נעכטען איז פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגע-מיינע פערזאַמלונג פון דער געזעלשאַפט צו העלפען קימפעטאָרינס און זויג-קינדער.

פּרעזעס פרוי מאַטילדע ביעלקאָווסקאַ עפענט די פערזאַמלונג און גיט איבער דעם פאָרזיץ דעם ה׳ גרשון נוימאַן.

ה׳ לעאָ עפּשטיין לייענט דעם בעריכט פון דער פעראיינס טעטיגקייט און דאַן ווערט בעשטעטיגט דער בודזשעט אויפ׳ן יאָהר 1932, וועלכער שליסט זיך מיט דער ציפער פון 183000 זל. אין די הוצאות און הכנסות. צום סוף ווערט געוועהלט א נייע פערוואַלטונג פון פאָלגענדע פערזאָנען: ד״ר אַראָנסאָן, פרוי מ. ביעלשאָווסקאַ, פרוי דאַנציגער, לעאָ עפּשטיין, פרוי יגערזאָן, פרוי גליקסמאַן, פרוי האַלבערשטאַם, פרוי קאָפּלאַנסקאַ, פרוי קראַוויעץ, פרוי קוהאַשנער, פרוי ז. לינדענפעלד, פרוי ו. לינדענ-פעלד, פרוי ליבראַך, אינזש. ליפשיץ, פרוי ד״ר מאַנדעלס, פרוי רומקאָווסקאַ, פרוי בודזינער, פרוי ווינער, פרוי בזשאָזאַ און פרוי קראַסוצקאַ.

ווער האט געזעהן?

פרייטאָג, 5 א זייגער אין אָוונט איז אויף פּיעטרקאָווער גאַס נעבען נומער 56. איבערגע-פאָהרען געוואָרען דורך אַן׳אויטאָ, אָדער מאָטאָ-ציקל א געוויסער אברהם דאָמבראָווסקי, וועלכער געפינט זיך אין א שווערען צושטאַנד אין שפּיטאָל, דער שולדיגער שאָפער איז ענטלאָפען און מ׳קען איהם נישט געפינען, ס׳ווערען דעריבער געבעטען אַ״ע, וועלכע זענען געווען עדות פון דעם פאָרפאָל צוזויסען צו געבען אין רעדאַקציע פון אונזער צייטונג.

קלאַנג-קינא-טעאַטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלט-פראגראם!
I.
מעכטיגע ליבעס דראמע א. ג.
„סוף וועלט"
אין דער הויפּט-ראָל Abel Gance
II.
פּראַכטפולע קאָמעדיע פון די בעסטע וועלט-קאָמיקער א.ג.
LAUREL i HARDY
אונטער די קראטע!
באָמבעס פון לאַכען, לאַכען און לאַכען.
אָנהויב אין געוו. טעג 4 נאָכמיטאָג
שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

פארבערייטונגען צו די ל"ג-בעומר פייערונגען פון קרן-קימת

געמיינזאמער יוגענד-אויספלוג, קק"ל-אקציע, „וויזא-אוונד בעראטונג פון פלענער פון קרן-קימת

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט דאָס הויפּט-דירעקטאָריום פון קרן-קימת אין ירושלים פּראָקלאַמירט ל״ג-בעומר אַלס טאָג פאַר גאולת הארץ.

דער היגער קרן-קימת קאָמיטעט איז שוין צוגע-טרעטען צו מאַכען אַלע נויטיגע פאָרבערייטונגען צו די ל״ג-בעומר - פייערונגען. אויסער די טראַ-דיציאָנעלע זאַמלונגען אין שטאָט, ווערט אויך פּראָ-קלאַמירט אַן׳אַקציע צווישען די היגע יודישע איני-טעליגענץ אין דער פאָרם פון איין טאָג אַרבייט לטובת גאולת הארץ. עס וועלען אויך פאָרקומען אַ רייה קלענערע פעראַנשטאַלטונגען און אַ גע-מיינזאַמער אויספלוג פון די ציוניסטישע אָרגאַני-זאַציעס און ספּאָרט-פעראיינען פון דער שטאָט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז דעם פערגאַנ-גענעם דאָנערשטאָג אָוונט פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון די קק״ל מורשים פון אַלע ציוניסטי-שע גרופּירונגען און יוגענד אָרגאַניזאַציעס. נאָכ-דעם ווי עס איז אַרומגערעדט געוואָרען דער פּלאַן פון געמיינזאַמען יוגענד אויספלוג, איז בעשלאָסען געוואָרען אָנצוהויבען די טראַדיציאָנעלע ל״ג - בעומר זאַמלונגען דעם היינטיגען דינסטאָג און די מורשים האָבען זיך פערפליכטעט צו שטעלען אין רשות פון דער אַקציע אַלע מיטגלידער פון זייערע אָרגאַניזאַציעס.

* * *

דער היגער פרויען-פערבאַנד „וויז״א" האָט אין הסכם מיט דער מיטטיילונג פון דער אַל-וועלטליכער צענטראַלע אין לאָנדאָן, בעשלאָסען צו פּראָקלאַמירען דעם היינטיגען ל״ג-בעומר אַלס טאָג פון דער יודישער פרוי. עס איז דעריבער בעשלאָסען געוואָרען איינצואָרדענען ל״ג-בעומר אַ אימפּאָזאַנטען אָוונט מיט אַן׳אינטערעסאַנטער פּראָ-גראַם. די הכנסה פון דעם אָוונט איז בעשטימט לטובת דעם קרן-הקימת-לישראל. עס ווערען גע-מאַכט אַלע מעגליכע אָנשטרענגונגען, אז דער אָ-ווענד זאָל אויספאַלען פייערליך און זאָל אַדורך מיט אַ געהעריגען ערפאָלג.

די קאלעקטור, וועלכע איז אנער-קענט אלס די גליקליכסטע!

ווי באַקאַנט, רעדט מען איבעראַל וועגען דעם אונגעוועהנליכען גליק פון דער קאָלעקטור ס. יאַטקא אין לאָדז. עס איז אינטערעסאַנט, ווי אזוי דאָס רוב שפּילערס פון דער מלוכה-לאָטעריע זענען געקומען צו דערזעלבער איבערצייגונג. אויף דעם איז לייכט צו געפינען אַן׳ענטפער. יאָהר-יעהרליך פאַלען אין דאָזיגער קאָלעקטור גרעסערע און מיטעלע געווינ-סען, וועלכע בעגליקען די קליענטען פון דער דאָ-זיגער פירמע. און אָט איז ווידער אין דאָ נישט לענגסט געוועזענער ציהונג פון דער 5-טער קלאַס 24-טער מלוכה-לאָטעריע געפאַלען אין דער קאָ-לעקטור פון ס. יאַטקא די גרויסע פּרעמיע פון 175,000.— זל. אויף נומער 72423. דעריבער איז קיין וואונדער נישט. אז צו דער 1-טער קלאַס פון דער 25-טער מלוכה-לאָטעריע קויפט יעדער א גליקליך לאָס אין דער קאָלעקטור פון ס. יאַטקא.

א קינד ארויסגעפאלען פון צווייטען שטאק

און קומט אפ על פי נס מיט לייכטע וואונדען

אויף קילינסקיעגאָ 16 וואוינט די פאַמיליע מאַטושאַק, די עלטערען זענען נעכטען אוועקגע-פאָהרען אויף א זומער-וואוינונג און האָבען געלאָזען אין שטוב 2 יונגע מיידלעך. איינע פון די מיידלעך די 6 יעהריגע הענא איז ארויף אויפ׳ן פענסטער און אריבערבויגענדיג זיך איז זי ארויסגעפאַלען. דאָס קינד האָט פאַלענדיג זיך אָנגעכאַפּט אין א באַלקאָן און דאַן אראָפּגעפאַלען אויף דרערד.

ס׳איז אלאַרמירט געוואָרען די פאָגאָטאָוויע און דער דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אז דאָס קינד איז אָפּגעקומען נאָר מיט לייכטע וואונדען.

לאגע פון די טארג-און מארק-שטייער

מאסען-פערזאמלונג איז קליינהענד-לער-פעראיין

אונטערן פאָרזיץ פון פּרעזעס מענדעל מינץ איז פאָרגעקומען א מאַסען-פערזאַמלונג פון לאָדזער טאָרג-און מאַרק-שטייערס.

עהרען-פּרעזעס לאַוויק אלעקסאַנדער יאָפע האָט אָנגעוויזען אויף דער שלעכטער לאַגע פון קליינהענדלער און בעזונדער וועגען די טאָרג און מאַרק שטייערס ווייוט אָן, אז די שלעכטע לאַגע איז א פועל יוצא פון דער צובראָקלונג און נישט אָרגאַניזירטקייט. פּרעזעס מענדעל מינץ, וועלכער איז אליין שוין 28 יאָהר טאָרג-שטייער האָט ער-קלערט, אז די לאַגע איז נאָך נישט אזוי שלעכט געוועזען ווי יעצט עס האָט אויך גערעדט וויצע-פּרעזעס זיסמאַן שפּיזער וועגען די שלעכטע לאַגע פון די פויזנער מערק פאָהרערס, וואָס זענען נישט זיכער מיט זייער לעבען און מיט זייער ביסעל סחורה ווייל קומענדיג אויף די פויזנער מערק ווערען זיי געשלאָגען פון כוליגאַנעס און זייער ביסעל סחורה ווערט צעראַבירט ער רופט אַלע טאָרג און מאַרק-שטייערס זיך צו פעראייניגען בכדי צו קענען אינטערווענירען ביי די מאַכט געמיינזאַם צו פערטיידיגען. ס׳רעדען אויך די ה״ה האַבערמאַן, פּרענקעל קרייצבערג, פאַרבער, ליט-מאַנאָוויטש.

עס ווערט אָנגענומען א רעזאָלוציע, אז אַלע לאָדזער קליינהענדלער ווי אויך טאָרג און מאַרק-שטייערס זאָלען זיך פעראייניגען אין 2-טען קליינהענדלער-פעראיין אלטשטאָט נומער 10.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90
ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער - שוועכע, אַלע אַרט אנאליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8-2 און פון 9-5 אָוונט.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

סענסאַציע פון לאדז!
דער ליבלינג פון לאדזער טעאַטער-פובליקום
בעני אדלער
קומט דירעקט פון אמעריקא קיין לאדז
הויבט אן צו שפּילען ווען? וואו? וואס?
לעזט מארגען!

פארק „העלענאוו“

צו דער ערעפנונג פון קאנצערט-סעזאן

„העלענאוו“ האט זיך איינגעהילט אין פראכט און גלאנץ. אלץ שימערט פון פערשידענע פארבען. די אלעען זענען פערפוצט ווי צום עמפאנגען ליבע געסט. און אין דער איצטיגער שווערער צייט, אז ס'קומט א גאסט, איז ער ווילקאמען. אבער דער גאסט גארט זיך אויך נישט. ס'איז אנגעגרייט פאר איהם פון כל-טוב: נאטור-קאנצערטען און קונסט-קאנצערטען. פאר די נאטור-קאנצערטען זארגען די ליבע פייגעלעך, און פאר די קונסט'קאנצערטען זארגט ה' סקווארין פעטרושקא.

הייאהר איז איהם געלונגען צוזאמענצושטעלען אנ'אויסגעצייכענטען ארקעסטער, וועלכער שפילט אונטער זיין טרעפליכער ליטונג זעהר גוט.

ה' פעטרושקא ליווערט נישט נאר גארטען-מוזיק, נאר גאנץ ערנסטע סאלאן-מוזיק. גלייך אין אנפאנג האבען מיר שוין געהערט א פרעכטיגען צוזאמענקלאנג פון ארקעסטער. פרעציזע ריטמיק, און א זעהר געלונגענע ניואנסירונג – אזא מוזיק איז אהן שום ספק פאר „העלענאוו“ א מוזיקאלישע אטראקציע.

D—ski

בעני אדלער איז לאדז

קיין לאדז איז געקומען דער בעקאנטער יודישער שוישפילער בעני אדלער, וועלכער איז מיט 2 יאהר צוריק ארויסגעטרעטען אין לאדז מיט אנ'אונגעהויערען ערפאלג. פון לאדז איז בעני אדלער געפאהרען קיין אמעריקא, וואו ער האט די גאנצע צייט געשפילט מיט דעם בעסטען ערפאלג אין זיין גרויסען רעפערטואר. סא'ז פעראהאן א מעגליכקייט, אז בעני אדלער זאל געבען איי-ניגע גאסטראלען אין לאדז.

מארגען—דער גרויסער „שיר“-קאנצערט

פון יודישע פאלקס-לידער און קלאסישע מוזיק

אלזא, שוין מארגען, דינסטאג, דעם 17-טען מאי ה. י. 8.45 אין אוונט קומט פאר אין פיל-הארמאניע דער גרויסער קאנצערט, וועלכען עס ארדענט איין דער פאפולערער לאדזער יודישער מוזיק-פעראיין „שיר“.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, וועט דער מארגענדיגער קאנצערט זיין ספעציעל אנ'אינטער-רעסאנטער. דאס פראגראם נעהמט ארום די פערל פון יודישע פאלקס-לידער.

נאך קיינמאל ביז איצט האט דאס פראגראם נישט פאראויסגעזעהען אזוי פיל קינסטלעריש בע-ארבייטע יודישע פאלקס-לידער, ווי דאס מאל. און אזוי וועט דער גוט איינשטודירטער כאר אויפ-פיהרען פאלגענדע פאלקס-לידער, פיר און אכט שטימיג:

1) שטערענדעל, בענקשאפט, — טויבען, ל. ליאוס „לולינקע“, אלמאנט „אונטער די גריבינקע בוימעלעך“ צו ביאליקס טעקסט, „שהן מעדעלע“, וואס מוז תמיד ביסירט ווערען, דאס זעלבע — געלבארטס דינאמישער „מיין נישט, די וועלט איז א קרעטשמע“ צו די ווערטער פון י. ל. פרץ.

חוץ די פאלקס-לידער, וועט דער כאר אויפ-פיהרען די כאר-פראגמענטען פון היידנס „מעשה בראשית“, דעם טעמפעראמענטספולען כאר-נומער פון הענדעלס אראטאריום „יציאת מצרים“ („אז ישיר“).

צום סוף הארף מען נאך צוגעבען, אז אין פראגראם געפינט זיך נאך מענדעלסאנס שדים-טאנץ פון וואלפורגיס-נאכט.

מיט'ן קאנצערט פיהרט אן דיר. י. פייגושיס.

אלס סאליסטען טרעטען אויף פרל. ס. קראפיוויק (סאפראן), ה"ה ה. קארן (טענאר) און ס. לע-וויטען (באס).

ביים קלאוויר — פרל. ל. לאקס.

דער אזוי רייכער און פערשידענארטיגער פרא-גראם וועט בעשטימט צוציהען צום קאנצערט די מוזיקאלישסטע קרייזען פון אונזער שטאט.

כדאי צו צוגעבען, אז דאס וועט ווארשיינליך זיין דער לעצטער „שיר“-קאנצערט אין איצטיגען סעזאן.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

נעכטיגע רינג-קאמפן אין ציריק

אין דער ערשטער פאר האט געקעמפט אליווארא מיט קאלעוו'ן אהן רעזולטאט.

טיבערמאנט האט אין דער 4-טער מינוט געלייגט גאמאלא'ן אויף ביידע לאפאטקעס.

סארנא-האלובא קעמפען אהן א רעזולטאט.

אין דער 4-טער פאר האט ארלאוו געלייגט סאן-מארס'ן אין דער 18-טער מינוט.

שטשערבינסקי – קראוזער האבען געקעמפט אהן א רעזולטאט.

היינט, מאנטאג קעמפען פאלגענדע פארען:

סארנא – קאלעוו.

מארטינאוו — קאוואן.

קראוזער – סאן-מארס.

שטשערבינסקי – טיבערמאנט (דעצידירע'ד)

ארלאוו – אליווארא (אויך דעצידירענד).

אשרי יושבי ב'„דזשעוויאנטקע“...

און א „טעלעפאו“ לאדז—בערלין—פאריז—וויסבאדען

אבי איהר זאגט, אז אין לאדז זענען שוין גישטא קיין געשעפטען. אז אין לאדז קען מען נישט קיין גילדען פערדינען, אז מ'זעהט נישט קיין לעבעדיגען גראשען פאר די אויגען.

אמת, מאנופאקטור ליגט טאקע ארצה. מיט גאלאנטעריע, לעדער, גארן, פאפיר, וועש, זאקען און אנדערע „שמאכנעס“. איז טאקע נישטא, וואס אויפצוטון — לאדזער סוחרים האבען היינט אנ'אנדער ארטיקעל, א גאנגבאר ארטיקעל, א זיכער ארטיקעל.

מיט וואס?

מיט'ן „אויבער אייכעל“...

זאגט, אדרבא, ביי וועלכען ארטיקעל, קען מען היינט א „כאפ-געבען“ – 93 טויזענד דאלאר? – אלץ מיט'ן „אויבער אייכעל!“...

אי, הערט איהר, איז דער „אויבער אייכעל“ אנ'ארטיקעל! מ'דארף נאר זיין א „פאכמא“ און א „בלאט“, א „תהילים'ל“ אין דער קעשענע און טאמער ביזטו דערצו נאך „פשיטאמנע“ אויך, קענסטו איבערנאכט ווערען ראטשילד... ביי איין זיך, אז דאס „טייזעל“ געהט נאר, כאפסטו נישט מיך, נישט דיר — א 93 טויזענד דאלארלעך – מזומנע דאלארען, נישט קיין „קינדישע שמער-געלעך“...

ווי אזוי הערט מען א „פאכמאן“ אין דער „אויבער · אייכעל · בראנזשע?“, וואס הייסט, ווי אזוי? – מ'דארף לערנען, שטודירען. מ'דארף האבען א „טעארעטישע אויסבילדונג“ און טאמער ווילט איהר א בעלן אויסצולערנען דאס „פאך“, קענען מיר אייך אנווייזען דעם אדרעס – אין בער-לין (צייטווייליג אין לאדז, אויף מילשא 29, צום „פראפעסאר“ פון קארטעלאגיע – הערשעלע מארקוס.

ווער איז דער „פראפעסאר“ מארקוס? – א לאדזער תכשיט, און איצט רעדט ער „דייטש“ און עסט קנאק-ווארשטלעך. האט א קוואדראטאווע ליסינע, ווי די לבנה אום האלב חודש, רייכערט ציגארען און טרינקט א גלעזעל „ביעריש“.

זיצט דער „פראפעסאר“ הערשעלע לאדזער אין בערלין און ווארט אויף א „פרייער“, וועלכער זאל זיך לאזען נעמען „אויפ'ן דראנג“. און ווי זאגט איהר? „יגעתי ומצאתי“. איז דער בייטש: פרייער'ס וואקסען איבער נאכט.

און אפשר מיינט איהר. אז ר' הערשעלע בעארבייט אליין דעם „אויבער אייכעל“? חס וחלילה! – הערשעלע האט שותפים און סתם עפעס שותפים? קבצנים? — „מיליאנטשיקעס!“ מיר האבען דעם כבוד זיי אייך פארצושטעלען:

איינער, איז דער גרויסער דייטשער „פאברי-קאנט“ –איסערמאן. א „טאבריקאנט“. וואס ארבייט „טויזענ'ער“ (נישט „ווידועווער טויזענדער“) ד. ה. ער שפילט אין „טויזענד“ און שטעלט אויף „אויגען“ — אין „66“.

דער צווייטער שותף, איז שוין א „כינעזער“. אזש פון כארבין, א „טאבאק-פלאנטאטאר“. ער פערזוצט (נישט קיין טאבאק-זאמען) די הויזעי, און מאכט בייטען (נישט קיין פעלד-בייטען, נאר „בייטען“ ביים „טעלעפא“.).

ווי הייסט דער דאזיגער „כינעזישער“ טא-באק · פלאנטאטאר פון כארבין? — נת נטע או-טעפ-סקי – א געבוירענער פון זד. וואליע, אדער א קוטנער – דאס זענען הערשעלע'ס שותפים. וואס מיר האבען די „עהרע“ אייך פאר-צושטעלען...

איצט האט שוין הערשעלע דערצויגען א גאנצע „נעזעלענשאפט“ „קינסטלער“.

ווער איז די „געזעלשאפט“? -- לאדזער. לאדזער סוחרים, „געוועזענע“ מאנופאקטוריסטען, געוועזענע „שרייבער'ס“. ד. ה. וועקסעל- און טשעק-שרייבער'ס. היות, ווי ס'איז איצט נעבעך א קריזיס אין שטעטעל. מ'גייט-אויס פאר א גראשען. ס'איז אנגעדאסט אויף דער נשמה, טא וואס זאלען די „אומגליקליכע“ סוחרים נעבעך טון? — זאגט מען „תהילים“ — מ'„פאשט“!...

און וואס זענען די לאדזער „אפגעקומענע“ סוחרים „עוסק“? – פערשידענס: איינער איז א „ספעציאליסט“ פון א „דזשעוויאנטקע“ — מ'קלאפט די „באנק“. און גראד די „באנק“ איז די איינציגע אין לאדז, וואס צאהלט נאך פינקטליך...

א צווייטער „ספעציאליזירט“ זיך אויף “66„ — מ'שפילט אויף „אויגען“.

א דריטער איז א מייסטער פון „טויזענד“. און לאדזער, דארפט איהר וויסען. זענען נישט „דראבנאסטקאווע“ — מ'שפילט נישט אויף הויזענ-קנעפלעך. לאדזער סוחרים האבען א ברייטען שניט. א שפיצעל פון די „מלכה גרין“ קאסט א טויזענדער. אויפ'ן קריינדעל פון „מלך רויט“ שטעלט מען הונדערטער „דאלארס“. אנ'„אויג“ קאסט א 500-ער, און טאמער. אז דאס מזל שפילט צו, און מ'כאפט אריין א 100 „אייגלעך“. לאזט איהר אראפ אין דער קעשענע 50 טויזענד זלא-טים (פאר'ן ערגסטען פאל א 6 טויזענד אמערי-קאנער „לאקשען“.)

ווער זענען די הערשעלעס לאדזער „געזעלען-שאפט“? ס'איז כדאי זיך מיט זיי צו בעקענען:

א יודעל, א געוועזענער פריקאשטשיק, אין שפעטער, איז ער לא עליכם געשטראפט געוואוען מיט א מאנופאקטור-קראם אויף פיעטריקאווער גאס. א יוך אנ'אומרוה – אנ'אכת'ער „גלאבוס“, וואס האט געזוכט נייע מערק, און האט ארייגע-שאס'ן צום פעטער הערשעל קיין בערלין גופא.

א צווייטער האט געניסען „פריוועז אין ווינקעל“. און איז לא עליכם וכשל געווארען.

חבר וולאדושו כראה כהן — א וואלוועלער סוחר, און געקאסט האט איהם טייער.

הענעלעפאן – געוואלט נעמען ירושה, האט ער בעצאהלט קבוה-געלד.

שמעלקע בוג זאפלאטס, און האט בעצאהלט שיין רבי-געלד

סערגעי וולאדימיראוויטש פורישק—עווימש.

א בחור, וואס זיינס א גראשען איז טריף, אבער ביים „אויבער אייכעל“ איז א רויזענדער גלאס כשר

ואחרון אחרון חביב — דודל דער קליינער.

איצט איז ער שוין א גרויסער (אין דער מלחמה איז ער אויסגעוואקסען). ער איז א חיק א פאבריקאנט, אויך אנ'ערפינדער: ער האט דער ערשטער ערפינדען א „טעלעפאן“, וואס הייבט זיך אן אין לאדז, דורך בערלין, פאריז און ענ-דיגט זיך אזש אין וויסבאדען...

אט האבען מיר אייך פארגעשטעלט הער-שעלס „געזעלענשאפט“, און איצט האבען זיי א זיכערע פרנסה אין די הענד — דעם „אויבער-אייכעל“...

אבי מ'זאגט, אז אין לאדז קען מען קיין געשעפטען נישט מאכען. ס'איז א ליגען – אשר יושבי ב'דזשעוויאנטקע“...

אב—נעס.

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

(19

אזעלכע געדאנקען האבען זיך מאנקען געמישט אין קאפ, שטעהענדיג הינטערן בופעט, מעכאניש האט זי מיט דעם שמוציגען האנדטוך געווישט די גלעזער פון ביר און זיי ארויסגעשטעלט איי אייז שורה אויף דעם גרויסען טיש.

איהרע אויגען זענען געווען געווענדעט אין דער ריכטונג צו דער טיר, זי האט געווארט אויף עפעס א נס, אז פון דארט וועט קומען עפעס א געהיימניספולער מלאך, וועלכער וועט זי פון דאנען ארויסטראגען ווייט, ווייט און זי דערפיהרען צו אנ'אנדער פרעמד לאנד, וואו זי וועט אנהויבען אנ'אנדער לעבען, אבער אנשטאט א מלאך, א רעטער האט זיך די טיר געעפענט און ס'איז אריינגעקומען נישט קיין אנדערער ווי דער אלטער דזשענטעלמען, דער וואס איז געווען מיט א טאג פריהער ביי איהר שענק און דערזעלבער וועמען זי האט געטראפען אין הויז פון דער פרוי פראנקענשטיין.

דאס גלאז וואס מאנקע האט געהאלטען אין האנד איז מיט א טומעל אראפגעפאלען אויף דער ערד און צובראכען געווארען, מאנקע האט נישט געוואוסט פארוואס זי האט זיך אזוי שטארק דער-שראקען, דאס אריינקומען פון דעם עלטערען הער, וועמען די פרוי פראנקענשטיין האט גערופען בערגער, איז פאר איהר געווען אנ'אונגעהויערע איבערראשונג. זי האט געמיינט, אז נאך דער נעכ-טיגער סצענע וועט ער זיך נישט דערוואגען מעהר זי אנצוקוקען, איבעריגענס צוליב וואס פארא סיבה האט אזא עלעגאנטער מענש אנגעהויבען אריינצו-קומען אין אזא שמוציגער שענק, ווי ס'איז פריידמאנס מלינה.

בערגער האט גאנץ גוט בעמערקט ווי מאנקע האט זיך דערשראקען, ער האט אבער דאס נישט ארויסגעוויזען און איז גלייך עלעגאנט, מיט קליינע שריט צוגעגאנגען צום בופעט, וואו ס'איז גע-שטאנען מאנקע.

— איך וואלט אייך געבעטען פריילין איין גוטען קאניאק, האט בערגער געזאגט

מאנקע האט אראפגענומען פון דער פאליצע א פלאש און איינגעגאסען בערגערן א גלעזעל, זי האט אבער נישט אראפגענומען קיין אויג פון איהם, ווייל זי האט געוואלט ארויסבעקומען פון איהם נאך וואס ער איז אהער געקומען

— אהא פריילין, האט בערגער גוטמוטיג געזאגט, איהר קוקט אויף מיר היינט מיט גאנץ אנדערע [illegible] ווי נעכטען, אפשר וועט איהר מיט מיר היינט מיטטרונקען א קאניאק.

— איך בין דאך א משוגענע, ווי קומט איהר מיר פארצולעגען אזעלכע זאכען.

— וועגען וואס רעדט איהר פריילין

— מאכט נישט קיין אנשטעלען, איהר אלטער „דזשענטעלמען“ איהר האט מיך נעכטען פארגע-שטעלט ווי א משוגענע ווען איך בין געקומען צו דער פרוי פראנקענשטיין, צו וועלכער איך בין געקומען מיטטיילען זעהר וויכטיגע זאכען

— נאך וואס טויג דאס אייך זיך צו מישען אין נישט אייערע געשעפטען

— ווען איך וואלט נעכטען געהאט די מעגליכ-קייט צו זאגען דאס וואס איך האב געוואלט, וואלט פראנקענשטיין נישט אומגעקומען, ער וואלט נאך געלעבט

— ווירקליך? האט זיך בערגער שטארק פער-וואונדערט, איהר האט ווירקליך געהאט עפעס וויכ-טיגעס איהר מיטצוטיילען וועגען איהר מאן? פאר וואס האט איהר דאס נישט געזאגט.

איך האב דאך געמיינט נאר אייער טובה ווען איך האב אייך נישט געלאזען אריינקומען אין דעם דאזיגע זפערשאלטענע הויז.

— מיין טובה וואס פארא שלעכטס האט מיר געקענט דארט געשעהען

— ווי באזיוו איהר זענט נאך, איהר פער-שטעהט נאך אזוי ווייניג, איהר זענט געוויס גרייט געווען צו גלויבען, אז איך האב געהאט עפעס אנ'-אינטערעס דערביי, אז איהר זאלט נישט קענען מיטטיילען עפעס ווירקליך וויכטיגע זאכען וועגען מיין אומגליקליכען פריינד פראנקענשטיין. בער-גער איז טרויעריג געווארען, ער האט בעקומען א פנים ווי דאס אומגליק מיט פראנקענשטיינען וואלט איהם שטארק געטראפען

— אבער וואס האבען מיר צו רעדען וועגען דעם, איך וויל זיך אין עפעס מודה זיין פאר אייך, זייט איך האב אייך דא דאס ערשטע מאל געזעהען קען איך מעהר גלייכגילטיג נישט אדורכגעהען דורך דעם דאזיגען ארט. מיך ציהט אהער, אבער איהר זאלט נישט מיינען, אז איך בין אין אייך פער-ליבט, אז איך קען אהן אייך שוין נישט לעבען, אזוי איז עס נישט, אבער מיך ציהט אהער צוליב גאר אנ'אנדער ענין...

— איך וויל פון אייך נישט אויסהערען קיין שום קאמפלימענטען, ביז איהר וועט מיר נישט זאגען פארוואס איהר האט מיך נישט צוגעלאזען צו דער פרוי פראנקענשטיין, פארוואס איהר האט מיך געמאכט פאר א משוגענע.

— צוליב אייער טובה, פריילין, נאר צוליב אייער טובה, איהר וועט אמאל זיך דערוויסען וועגען דעם און איהר וועט מיר דאנקבאר זיין.

— דאס איז נאר אנ'אויסרייד פון אייער זייט, איך וויל דאס וויסען, ווייל אויב איהר וועט דאס נישט זאגען וועל איך זיך סיי-ווי-סיי זעהען מיט דער פרוי פראנקענשטיין און דער גאנצער ענין וועט אויפגעקלעהרט ווערען.

מאנקע איז געווען אזוי אונפארזיכטיג און האט וועגען דעם דערציילט בערגער'ן, וועלכער האט זיך דאס גאנץ גוט פערשריבען אין זיינע געדאנקען.

— איך האב גארנישט געגען דעם, האט בער-גער מיט א גלייכגילטיגקייט געזאגט,

אין אמת'ען האט ער זיך געטראכט, אז מאנקע וועט שוין מיט יהודית פראנקענשטיין נישט רעדען, ער וועט שוין זארגען דערפאר, אז ס'זאל נישט קומען דערצו

דאס גאנצע געשפרעך פון מאנקען מיט דעם עלטערען רייכען מענש האט פונדערווייטענס אבסער-ווירט „בעריש מויד“, וועלכער איז געשטאנען און גערעדט מיט פריידמאנען.

— דו ווייסט, האט בעריש געזאגט צו פרייד-מאנען, מיר געפעלט נישט די בעקאנטשאפט פון מאנקען מיט דעם דאזיגען אלטען חברה-מאן, מ'-דארף זיך דערוויסען ווער דאס איז און צוליב וואס ער קומט דא אהער

ביזט גערעכט, האט פריידמאן געזאגט, ער לאזט אבער שטענדיג איבער א שעהנע פאר גילדען און מיר קומען זיי צום נוצען.

— דער חברה-מאן קומט נישט גלאט אהער אהן שום בעדערפניש. ער האט זיכער עפעס א געשעפט, ער זוכט עפעס דא וואס מיר דארפען איהם דאך נישט געבען.

(פארטזעצונג קומט)

י. הירשפאַנג

צו זיין בילדער-אויסשטעלונג אויף פּיעטריקאָווער 74

י. הירשפאַנג, וואָס איז די טעג צוריקגעקומען פון אויסלאַנד, האָט מיטגעברענגט פון דאָרט זיינע ניייע אַרבייטען, וועלכע ער שטעלט אויס אויף פּיעטריקאָווער 74 אונטערן נאָמען „איינדרוקען פון דרום-פראַנקרייך".

דער קינסטלער, וואָס איז אונז שוין בעקאַנט פון אַ סך פריהערדיגע אויסשטעלונגען אַלס [illegible] מאַלער, קומט דאָס מאָל צו אונז נאָך אַלס פּעד-זאַזשיסט.

הירשפאַנג גיט אונז איבער די נאַטור אין זיינע בילדער מיט אזא קראַפט און עקספּרעסיע אַז ער רייסט אונז אַריין אין דער וועלט פון זיינע מאַלערישע זעהונגען, פיהרענדיג אונז מיט זיך איבער די בערג און טאָלען פון דרום'דיגען פראַנקרייך. אָבער זיינע פּעזאַזשען זענען נישט קיין טרייע קאָפּיעס פון דער נאַטור; ס'איז די נאַטור געזעהן מיט'ן אויג פון אַ מאַלער. ס'איז די נאַטור בעהאָפטען מיט דער פרייד און טעמפּעראַמענט פון קינסטלער, ס'איז די וועלט אָפּגעשפּיגעלט אין זיין בעזונדערער אייגענאַרטיגקייט.

אַזאַ פאַרביגקייט און וואַרימקייט ווייעט פון די אייל-בילדער, אַז מיר פיהלען כמעט דעם הייסען אָטעם פון יענע זוניגע לאַנדשאַפטען, וואָס דער קינסטלער האָט אויף זיינע לייוועגטען איבער-געטראָגען צו אונז. ס'פאַרכאַפּט כמעט דעם בליק, פאַרבענדייקייט פון די פּעזאַזשען, די אוצרות פון ליכט און זון אויף די הייזער און וועגען און גערטנער.

מיר שטעהען אויף דער אויסשטעלונג צווי-שען אַ געוויש און געציטער פון ביימער. ס'איז וואַלד און פעלד און בערג, פון וואַרימען דרום. פון צווישען אַ צעווייגטען ים פון גרין קוקען אַרויס די רויטע דעכער פון פראַנצויזישען דאָרף. הייסע זומער-טעג איבער דער שפע פון דער ערד; אַזוי פיל וואַלד און וויינשטאָקען און געוויקסען, אַז ס'ווייזט אויס ממש, ווי אַ גרינער שטורעם וואָלט זיך צולאָזען איבערן גאַנצען קאַנט. הירשפאַנג מאָלט טאַקע אויך די נאַטור נישט סטאַטיש, נאָר ווי אַ שטורעם, ווי אַ סטיכיע, ווי בעוועגטע וועלען פון פלאַנצונגען, וואָס שפּרייטען זיך אויס אין שטח, זיינע לאַנדשאַפטען האָבען אין זיך ווילד און בעוועגטקייט, גלייך ווי דער קינסטלער וואָלט זיי אויפגעכאַפּט אין געציטער פון זייער וואַקסען און בליהען. ס'דאַכט זיך, אַז מען פיהלט פשוט דעם ווינט, וואָס געהט דורך די ביימער.

טייל פּעזאַזשען זיינע זענען אַזוי בונט און פאַרביג, אַז דער בליק טרינקט זיך פראָסט אין אַ שפע פון ליכט-פלעקען. אָבער די פאַרביגקייט זייערע איז נישט קיין ביליגע שרייענדיגע; זי איז אַ טיף האַרמאָנישער, אנגענעהם, פול מיט די פיינס-טע ניואַנסען און איבערגאַנגען.

בעזונדערס רוקען זיך אַרויס אויפ'ן ערשטען פּלאַץ זיינע אקוואַרעלען מיט זייער לייכטקייט און ליכטיגקייט. דער טאָן פון מאַנכע איז פון אַזאַ צאַרטקייט, אַז ס'דאַכט זיך, אַז ס'איז איהם געלונגען איבערצוגעבען די דורכזיכטיגקייט פון דער לופט אַפילו.

די געמעהלען פון דעם דאָזיגען קינסטלער מאַכען אויף אונז דעם איינדרוק, ווי שטיקער לעבעדיגע נאַטור, וואָס רוישט און בעוועגט זיך און צאַפּעלט נאָך אַפילו אין די צוימען פון רעהמען. אויך אויף אַ הויכע מדרגה שטעהען זיינע צייכנונגען.

הירשפאַנג איז אַ קרעפטיגער מאָלער פון אַ ברייטען פערנעהם און הויכער טעכניק, וואָס האָט אונז נאָך אַ סך צו זאָגען.

ט. מ.

דער דייטשער אינערן-מיניסטער גענ. גרענער האָט זיך אנגעגעבען אין דימיסיע צוליב די אַנגריפען פון די היטלעראָווצעס.

טעלעגראַמען

העבּרעאישע גימנאַזיע אין סאַראַקאַ

צוריק געעפענט דורך דער רומע-נישער מאַכט

בוקאַרעשט, 15 (יט"א טעלעגראַפיש). אויף א פערזענליכען בעפעהל פון פרעמיער-מיניסטער, איז צוריק געעפענט געוואָרען די העבּ-רעאישע גימנאַזיע אין סאַראַקאַ, וועלכע איז פער-מאַכט געוואָרען נאָכ'ן טראַגישען טויט פון די 6 יודישע יונגעלייט.

63 טויזענד פונט פאַר'ן „קרן-היסוד"

האָט פּראָפ. ווייצמאַן געזאַמעלט אין דרום-אַפריקאַ

קאַפּשטאָט, 15. (יט"א טעלעגראַפיש). פּראָפ. ווייצמאַן און זיין פרוי זענען צוריק אָפּגעפאָהרען קיין ענגלאַנד. פּראָפ. ווייצמאַן האָט אין דרום-אַפריקאַ געזאַמעלט 63 טויזענד פונט פאַר'ן קרן-היסוד.

אָפּגעבּרענט געוואָרען אַ שפּאַ-נישער אוניווערזיטעט

מאַדריד, 15 (ספּ. טעל.). אין דער וואַ-לענצער אוניווערזיטעט איז אויסגעבראָכען א שרפה פון א סיבה וואָס איז ביז-איצט נאָך נישט פעסט-געשטעלט געוואָרען, דער גאַנצער בנין פון אוני-ווערזיטעט איז אָפּגעבּרענט געוואָרען.

ס'איז אויך אָפּגעבּרענט געוואָרען די בּע-ריהמטע ביבליאָטעק, וואָס האָט געהאַט זעהר טייערע ביכער.

די אַרעסטאַנטע פון „טשאַקאָ"

סלאַגען אָן די אַרגענטינער רעגירונג

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש) די אָפּגעקומענע אַרעסטאַנטען פון דער שיף „טשאַקאָ" דערציילען אַלץ מעהר פּרטים וועגען זייערע צרות און ענויים אויף דער אַרעסטאַנטען-שיף.

פאַר פאַרטרעטער פון די רעדאַקציעס האָבּען זיי דערציילט וועגען דעם באַרבּאַריזם פון דער אַרגענטינער מאַכט בנוגע זיי אומשולדיגע מענשען.

ווי זיי האָבּען אינפאָרמירט, האָבּען זיי נעכטען איבערגעגעבען צו א וואַרשאַווער אַדוואָ-קאַט, אַז ער זאָל אין זייער נאָמען, דורך דער פערמיטלונג פון פּוילישען קאָנסול אין בּוענאָס-איירעס, אַנקלאָגען דער אַרגענטינער רעגירונג און פאָדערען ענטשעדיגונג פאַר אַלע זייערע ענוּיים, פאַר'ן אוּמגעזעצליכען אַרויסשיקען פון לאַנד.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מאָנטאָג, דעם 16 מאַי 1932

10 גאָטעסדינסט, 11,58 צייט-סיגנאַל, 12,15 סימפאָנישער פריהמאָרגען פון דער וואַר-שאַווער „פילהאַרמאָניע" 3 מוזיק, 3,55 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,20 גראַמאָפאָן-פּליטען, 4,40 רע-פעראַט, 4,55 פאָרלעזונג, 5,10 פאַרשידענע ניי-עסען, 5,25 בעריכט פון טעניס-מעטש, 6 קאָנ-צערט פון וואַרשאַווער פּאָליציי-אָרקעסטער, 7 פאַר-שידענעס, 7,25 פילם-קאַלענדאַר, טעאַטער-רעפּער-טואַר און גראַמאָפאָן-פּליטען, 7,45 „דער קוימען-קעהרער און דער מילנער", 8,15 אָפּערעטקע „צנאָטליוואַ זוזאַנאַ" פון גילבּערט, 10,15 פּעליע-טאָן, 10,30 מעטעאָראָלאָגישע און ספּאָרט-קאָמו-ניקאַטען, 10,45 טאַנץ-מוזיק פון וואַרשאַ.

יודיש טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע"

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאַן.

גאַסטשפּילען פון זיגלער'ס אָפּערעטען-סטאַר-טרופּע

מיט אָנטייל פון דער שענסטער קאַסקאַדנע סובּרעטין

סעווילאַ פּאַסטאַר

היינט, 9 אָוועגד-פּאָפּול. פאָרשטעלונג צו ביליגע פרייזן פון 60 גר. ביז 2 זל. 1-טע רייה

די זעהר אויסגעצייכענטע קאָמישע דזשאַז-אָפּערעטע

דאָס נעגער-מיידעל

פון לילייען, מוזיק מ. האַלם. רעזשי: מ. פּאַסטאַר

מיט סעווילאַ פּאַסטאַר אין דער טיטול-ראָלע.

ס'בעטייליגען זיך פרויען: סעווילאַ פּאַסטאַר, ערנאַ זיגלער, ר. זיגלער, ע. זילבער, טופּמאַן. מענער: מ. זיגלער, מ. פּאַסטאַר, ד. נאַכבאַר, האַמבורגער, באַלבירסקי, אמזעל. טעכנישע לייטונג: ק. נוסמאַן סופלאָר: מ. אייזענבּערג. בילעטען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

אויטאָגענישע שווייסונגען

מעטאַל-בעאַרבייטונגען

שלאָסערייי-אַרבייטען

מאַשינען-טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאָנסטאַנטינער 11/13

(רוג זאַכאָדניאַ)

געמישטע חתונות און שמד'ען צווישען די ווינער יודען

עס פאַלען אָפּ פון יודענטום צעהנדליגער טויזענטער

מיטגלידער פון דער ווינער „חברה קדישה" וואָס בעקומען אָפיציעלע השגחות איבער יודישע לויות דערצעהלען אַז פון יאָהר צו יאָהר פערמעהרט זיך די צאָהל פון „געמישטע מתים". ביי לויות פון העכערען בירגערליכען שטאַנד איז דער עולם פון דער לויה און די פאַמיליע פון מת די העלפט קריסטען, די העלפט יודען אָדער „קאָנפעסיאָנסלאָזע". דאָס זעלביגע בילד זעהט מען אין דער קריסטליכער אָבטיילונג פון צענטראַלען בית-הקברות ווען דער מת איז אַ קריסט און די משפחה מיט'ן עולם פון דער לויה בעשטעהען פון האַלב קריסטען האַלב יודען. פערהאַן עטליכע אַזעלכע „געמישטע לויות" אין דער וואָך. דערצו אַ סך, וואָס ווערען פערברענט אין שטאַטישען קרעמאַטאָריום, כמעט אַ גלייכע פּראָפּאָרציע צווישען יודישע און קריסט-ליכע מתים, הגם די יודישע בעפעלקערונג, בעטרעפט נאָר צעהן פּראָצענט פון ווין. דאָס פערברענען אַ יודישען מת איז אַ באַראָמעטער פון דער יו-דישער אַטמאָספערע אין דער בעטראַפענער משפחה: זי איז נעכטען אָפּגעפאַלען פון יודענטום, אָדער וועט אָפּפאַלען אַ פּאָר טעג נאָך דער „שבעה".

איך קען פערזענליך אין ווין געמישטע קריסט-ליכע און יודישע פאַמיליעס. איין קינד לערענט אין פאָלקסשול ביים גלח קריסטליכען קאַטעכיזם, [illegible] אַנדערע קינד לערענט אלף בית ביים יודישען רעליגיע-לעהרער. ווען די קינדער ווערען פריי פון דער געזעצליכער רעליגיע-צוואַנג ווערט דער דאָ-זיגער יודישער יונגעל אָדער מיידעל קאָנפעסיאָנסלאָז אָדער ער שליסט זיך אָן אָן דעם קריסטליכען טייל פון די בני בית. דאָס פערמישט זיך אַזוי ווייטער מיט'ן יודישען און קריסטליכען בלוט און [illegible] אָדעגענעראַציע נישט בלויז פון נאַציאָנאַלען און רעליגיעזען שטאַנדפונקט, נאָר אויך אַנ'אַלגע-מיינע דעמאָראַליזאַציע. אַ-ע-קעהרענדיג אַלע גע-זעצען און מנהגים פון פעלקער און געזעלשאַפטען.

אַמאָל פלעגט דאָס פאָרקומען נאָר אין די „העכערע פענסטער", צווישען די אַריסטאָקראַטישע, רייכע משפחות. היינט איז זאָט די מגפה אַריין טיף אין פאָלק, סיי אין מיטעלשטאַנד סיי אין פּראָלעטאַריאַט. פערהאַן משוגה'דיגע פאַלען, וואו דאָס קינד פון אַ „יודישען" טאַטען און אַ קאַטוי-לישער מוטער ווערט געשמדט און דערצויגען עוואַנגעליש, ווייל אין דעם אָפּגעפאַלענעם יוד בלייבט נאָך אַלץ אַ שנאה בלויז צום קאַטאָליציזם.

זענען אין דער פאַמיליען פון „יודישען" בעל-הבית פערהאַן דרייערליי רעליגיעס: דער טאַטע, מישטיינס געזאָגט, נאָך אַ יוד, די מאַמע אַ קאַטוי-לישע און דאָס קינד עוואַנגעליש. עס זענען מיר בעקאַנט משפחות אין ווין, וואו דער יודישער טאַטע האָט צוליב געטון דעם קאַטוילישע ווייבעל מיט אַ קריסטליכער פּטרה: ביידע האָבען זיך געלאָזט שמדען עוואַנגעליש. אַבי די קינדער פון אַ „יודישען" טאַטען זאָלען נישט זיין קיין קאַטאָלי-קען, נאָר לוטעראַנער אָדער אויגסבורגער, ווייל דער עוואַנגעליזם האָט ווייניגער געבראָטען יודען, ווי דער קאַטאָליציזם.

עס קומען פאָר אויך אויסנאַהמען, אַז דער וואַק-סענע קינדער פון אַזעלכע משומדים אָדער מיש-מאַש חתונות ווערען צוריק מוטיגע שטאָלצע יו-דען און אַפילו ציוניסטען. אָבער דאָס זענען נאָר זעלטענע פאַלען, בשעת דער שרעקליכער חולאת פון שמד, קאָנפעסיאָנסלאָזיגקייט און מיש-מאַש-חתונות האָט אָנגעשטעקט אַ מינימום פון פופציג טויזענד יודישע נפשות אין ווין און פערשפּרייט דעמאָראַליזאַציע און דעגענעראַציע איבער'ן גאַנ-צען ווינער יודישען קיבוץ.

...

אַ בליק אין דער סטאַטיסטיק פון די ווינער הויכשולען בעווייזט אונז זעהר אַ טרויעריג בילד איבער'ן נאַציאָנאַלען בעוואוסטזיין פון דער יודי-שער סטודענטענשאַפט.

אויפ'ן ווינער אוניווערזיטעט זענען איינגעשריי-בען געווען אין ווינטער-סעמעסטער 2328 יודישע סטודענטען אין דער רובריק פון רעליגיע, אָבער נאָר 1068 אין דער רובריק פון יודישער צוגעהעריג-קייט, דאָס הייסט, אַז 54 פּראָצענט פון אָט די יו-דישע סטודענטען האָבען אָנגעשריבען אייגעהער-דיג, אַז זיי געהערען נישט צו דעם יודישען פאָלק.

אויפ'ן טעכנישען פאַקולטעט איז עס נאָך ערגער מיט'ן פאָלקס-בעוואוסטזיין פון יודישען סטו-דענט. אויף 408 יודישע סטודענטען לויט דער רובריק רעליגיע האָבען נאָר 145 פון זיי אַריינגע-שריבען יודישע פאָלקס-צוגעהעריגקייט אין דער נאַציאָנאַלער רובריק, אַלזאָ בערך 65 פּראָצ. (כמעט צוויי דריטעל) פון די יודישע טעכניקער בעקענען זיך נישט צום יודישען פאָלק. דערצו קומט נאָך, אַז צווישען דעם הייפעלע סטודענטען, וואָס האָט זיך יאָ בעקענט צום יודישען פאָלקסטום זענען פערהאַן אויך קאָמוניסטען, וואָס זייער יודישקייט איז זעהר פּראָבלעמאַטיש. חוץ דעם פעהלען אין ביידע רובריקען (פון רעליגיע און פאָלקסטום) בערך 500 „יודישע" סטודענטען, וואָס זענען אַ-„קאָנפעסיאָנסלאָז", אי צוגעהעריג צו אַנ'אַנדער נאַציאָנאַליטעט. דאָס הייסט אַזאַ מאַסע יודישע אינטעליגענץ, וואָס האַלט זיך נאַציאָנאַל פאַר דייטשען, מאַדיאַרען, ענגלענדער יכדומה, וואָס האָבען אָבער אויך קיין שום שייכות נישט מעהר אַפילו צום יודענטום, ווי אַ רעליגיאָנס-געמיינשאַפט. פול-קאָם אָפּגעשטאָרבענע פון לעבעדיגען יודישען פאָלקס-קערפּער.

שווער פערשטענדליך איז אין דער סטאַטיסטיק די רובריק פון די אַמעריקאַנער סטודענטען אויפ'ן ווינער אוניווערזיטעט. פאַקטיש זענען צווישען זיי כמעט דריי פערטעל יודען, אָבער אין דער רובריק „נאַציאָנאַליטעט" האָבען אַלע 180 אַמעריקאַנער זיך איינגעשריבען פאַר אַמעריקאַנער בירגער און ווי צוגעהעריגע צום ענגלישען פאָלק.

מאַט

— — די — —

בעוואוסטע פעלד-בעטען

„Palma-Patent"

Palma-Patent

וואָס זענען אַלעמען בעקאַנט מיט זייער פּראַקטישקייט און דויערהאַפטיגקייט

מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר

וי אויך לעזשאַקעס, פעלד-בעטלעך און פעלד-בענקלעך

מאַטראַצען

געבעטע, שאַטקאָווע, קאַנאַדיסקע

קאָזעטקעס, טאַפּטשאַנעס

בעקומט מען נור אין דער בעקאַנטער פאַבריק

לאָדז, פּולנאַצנאַ 24, טעל. 131-85.

הורט דעטייל

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע
גרויסער אויסוואהל

שפאצירוואגענס
אייזען - ניקעל-
בעטען
מאטראצען
ספרענזינאוועס "Patent".
ווירזשמאטשקעס אמעריקאנער
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער
„DOBROPOL", Łódź
Piotrkowska 73 (אין הויף)

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט
צו ביליגע פרייזען
-- און אנדולאציע --
ביי קערש, סקוועראווא 15
לינקע אפיציגע, 1-טער שטאק.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
פאר א אנאנאס ביז 15 ווערטער

לאקאלען

אפצוגעבען א וואוינונג אין בעסטען צענטרום פון שטאדט, צימער און קוך, וואסער און זלעוו, גאז און עלעקטריע, וואסער-קלאזעט און קעלער, מעסיג דירה-געלד, געאייגענט פאר וואוינונג אדער ביורא. קלינגען 111-23 פון 10–12 בייטאג און פון 5–7 אוונט. 3051

א זיכערע פרנסה! ביי גוטע בעדינגונגען איבערצוגעבען א געוועלב מיט א שטוב. צו ערפאהרן ביי בריקס, נאווא-זארזשעווסקא 31, אין קאלאניאל-געוועלב. 3154

אנ׳ארט צו שלאפען פאר צוויי יונגעלייט איז פון זאפארט אבצוגעבען. פאמארסקא 14, אפיצינע, 2. שט. ביי לאסקי.

קויף און פערקויף

ביליג צו פערקויפען א גארטען מיט פרוכט-ביימער פאסענד פאר זומער-וואוינונג, אין קאנסטאנטין ביים מארק, ביי ברוך שייבע. 6808

פרייע פאסטענס

ס׳ווערען געזוכט געזעלען צו דאמען-שניידער בעשטעלט ביי י. קעניגסבערג, נארוטאוויטשא 5. 3149

ס׳ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער זאקען-מאכער צו זיידענע שקארפעטען אויף א האנד-מאשינדעל ביי פאבריקאנט, פילסודסקיעגא 56.

מ׳זוכט ארבייט

א פראקטיצירטער יונגערמאן זוכט א פאסטען ביי א לערער-בראנזשע מיט א קליינעם געהאלט. ווענדען זיך: באל. לימאנאווסקיעגא 15, ביי ז. טאבאקמאן. 3147

פערשידענעס

איך גיב ארויס צו ארבייטען העגטשקעס, ווי אויך צו נייהען. צו ווענדען זיך צו מ. יאקאבאוויטש, ווסכאדניא 27. 3151

Zaginione zostały 2 weksle: 1) Protestowany weksel na zł. 200.– pł. 30.4.32 Gdańsk, na zlec. Wolfowicz, Gdańska 21; 2) 1 weksel na zł. 100.– pł. 15.5.32, wystawca Hecht, zlec. fabryka gilz „Bristol". Weksle zostają unieważnione. Zwrócić takowe za wynagrodzeniem do p. Szenwalda, Szkolna 7. 3150

די ערשטע יודישע
ראהמען-פאבריק
פון י. צווייליך, לאדז,
נארוטאוויטשא 11, (אין הויף)
עמפפעהלט צו פאבריקס-פרייזען
זעמטליכע איינראהמונגען אין
לייסטען ראהמען סטיל וואהל
ווי אויך גארדין-קאסטען אין א גרויסען אויסוואהל.

וואנעס
– ווי אויך –
קינדער-וואנעס
בעקומט איהר נור אין דער בלעכעריי-ווערקשטעל
„ZGODA"
לאדז, צעגעלניאנא 2, טעל. 134-51 (עק פעטריק.)
בעמ.: וואנעס ווערען אויך אויסגעבארגט.

יעדער איינציגער
מעבעל
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

Samochody
i motocykle używane
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel. 189-28

Dr. med. **Haltrecht**
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8–11 פריה, 12.30–1.30 מיטאג
און פון 5–9 אוונט.
פאר אומבעמיטעלטע – לעטשניצע - פרייזען.

Dr. Różaner
ספעציאליסט פון הויט און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9 טעלעפאן 128-98
נעמט אן פון 8–10; 4–8 אוונט.
זונטאג פון 9 ביז 10 פריה.

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134-72
נעהמט אן פון 2½–4 און פון 7–8 אוונט

Dr. med. **REICHER**
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוונט
זונטאג און יום-טובים פון 9 – 1 בייטאג.

DR. MED. **J. LUBICZ**
כירורג-ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: הקלאדעקס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארטעלען א. ז. וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.03 נאכמיטאג.

מאשין-לעכער
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. גארדמאן, שרודמיעסקא 8

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראבירעווינר בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען בראך. אויך פאר הויקערס, רייטונגען מיט הייל-גארטעלען און אפפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר בארנאטש, פראפ. ד״ר י. מאריש-לער, פראפ. ד״ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט ה׳ דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פאר זיין געניצליך אויסקורירען מיך פון א שווערער בראך-קראנקהייט.
היינט פיהל איך מיך גאנצליך געזונד.
א קראהן, רב.

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-
אבטיילונג
ד״ר מעד. ש. איינער, ד״ר מעד. י. בוים, ד״ר מעד. רייטלער-סוריאנסקא ד״ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד״ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונגפון ד״ר מעד. מ. קאנטאר.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Starszy Felczer
L. Tajchner
אלטשטאדט 12 טעל. 165-72
בעזיצט א 23-יעהריגע שפיטאל-פראקטיק אין ווארשא און אין לאדז.
נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען
א גאנצען טאג.
פאר ארימע אויפנאהם פון 8–10 פריה נור 1 זל.

חדר „תורה ודת"
עם גן-ילדים
פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) 6
איז דאס איינציגע מוסטערהאפטע חדר, וואס עס ווערט אנגעפירט אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטע מלמדים און לעהרער פעדאגאגען - ספעציאליסטען.
ס׳ווערט געלערנט א״ב, עברי, חומש, רש״י, קריאת התורה, נ״ך, שלחן ערוך, משניות, גמרא, העברעאיש און יודיש און אלעס, וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען! ס׳ווערען אנגענומען קינדער פון 4 ביז 12 יאהר.
א ספעציעל נאכמיטאג-חדר פאר קינדער וואס לערנען אין פוילישע שולען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט. --
פון 11 ביז 12 בייטאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. –
וויזיט 3 זל.

3041
איבערצוגעבען
א וואוינונג פון 3 צימערן
און קוך מיט אלע בעקוועמליכקייטען, 1. שט. פראנט, אלעע 1. מאי 35. ערפאהרען אין דעמזעלבען הויז, אין דער בעקעריי ביי פרוי שיינוואלד.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
11-טען ליסטאפאד 9
קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . . 60— 4
נאכ׳ן טעקסט—12 . . . . . . 18— 8
פאר א טעלעפאן-שורה: [illegible] 50 הנחה. מיניער. אויסל. 100 פראצ. מיניער. מעלדונגען—10 גר. 8 ווארט

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6 — א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
[illegible] אין דער פערלאג [illegible]
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.